

Sipoon hyvinvointikertomus 2017–2020

Vuosiraportti 2019

SIPOON HYVINVOINTIKERTOMUS 2017–2020

VUOSIRAPORTTI 2019

Alkusanat

1.	HYVINVOINTIKERTOMUS JA VUOSIRAPORTIT	1
2.	VÄESTÖNKEHITYS	1
3.	KUNTALAISTEN HYVINVOINTI	3
3.1.	Turvallisuus	3
3.2.	Terveys ja toimintakyky	6
3.3.	Lapset ja varhaisnuoret	8
3.4.	Nuoret ja nuoret aikuiset	14
3.5.	Työikäiset	18
3.6.	Ikäihmiset	20
4.	KUNNAN HYVINVOINTITOIMENPITEET	22
4.1.	Laadukkaat, asiakaslähtöiset palvelut	22
4.2.	Aktiivinen vuorovaikutus	25
4.3.	Hyvin toimiva yhdyskuntarakenne ja viihtyisä ympäristö	28
4.4.	Elinvoimainen elinkeinoelämä	32
5.	YHTEENVETO	33

Liite 1. Kuvioluettelo

Alkusanat

Vuoden 2019 hyvinvointiraportissa kuntalaisten hyvinvointia tarkistellaan sekä koko väestön osalta että ikäryhmittäin vuosina 2012–2018. Hyvinvoinnin osatekijöinä tarkastellaan terveyttä ja toimintakykyä, toimeentuloa ja turvallisuutta. Hyvinvoinnin ja terveyden suora mittaaminen on monimutkaista ja hyvinvointi merkitsee ihmisille erilaisia asioita elämänkaaren eri vaiheissa.

Vuosiraportin päivitettyt taulukot on poimittu Sipoon hyvinvointikertomuksesta 2017–2020. Asukkaiden hyvinvointitilanne vertaillaan neljän samankaltaisen kunnan arvojen sekä koko maan keskiarvojen mukaan. Vertailukunnat ovat Kirkkonummi, Loviisa, Porvoo ja Tuusula. Kouluterveyskyselyn osalta on huomioitu 8. ja 9. luokkalaisten ja lukiolaisten vastausten lisäksi 4. ja 5. luokan oppilaiden vastauksia hyvinvointiinsa ja terveyteensä liittyviin kysymyksiin.

Vuosiraportissa 2019 esitellään kunnan toimintayksiköiden toteuttamat hyvinvointitoimenpiteet 1.1.2018–30.9.2019 välisenä aikana. Hyvinvointitoimenpiteet pohjautuvat Sipoon hyvinvointikertomuksen 2017–2020 ja kuntastrategian tavoitteisiin ja suunniteltuihin toimenpiteisiin.

Kunnan johtoryhmä toimii hyvinvointityön ohjausryhmänä ja hyvinvointiprosessin vetäjänä. Kunnalla ei tällä hetkellä ole poikkihallinnollista hyvinvointityöryhmää.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi olisi tärkeätä, että kunta tulevana vuosina ottaisi entistä paremmin huomioon kunnan hyvinvointitavoitteet ja niihin liittyvät toimenpide-ehdotukset vuotuisessa talousarvion laadintaprosessissa.

1. Hyvinvointikertomus ja vuosiraportit

Valtuusto hyväksyi Sipoon hyvinvointikertomuksen 2017–2020 lokakuussa 2018. Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2019 kertoo kuntalaisten hyvinvoinnista tuoreimpien tilastojen valossa ja kunnan toimintayksiköiden toteuttamista hyvinvointitoimenpiteistä 1.1.2018–30.9. 2019 välisenä aikana.

Hyvinvoinnin edistämisestä on säädetty useissa laissa. Terveystalolain (1326/2010) mukaan kunnan on seurattava asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus.

Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvointijohtamisen työväline ja poliittisen päätöksenteon tuki, joka toimii kunnan strategiatyön sekä toiminnan ja talouden suunnittelun yhtenä perustana. Hyvinvointipolitiikka sisältää kaiken toiminnan, joka vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin ja sen kokemiseen. Hyvinvointityö koskee kaikkia kunnan toimijoita viranhaltijajohdosta ja poliittisista päätöksentekijöistä työntekijöihin, kuntalaisiin ja alueellisiin ja paikallisiin yhteistyökumppaneihin.

2. Väestönkehitys

Kasvava kunta kohtaa monenlaisia haasteita. Erityisesti vilkkaan muuttoliikkeen takia yhteisöllisyyden vahvistaminen on tärkeää. Sipooseen muuttaa vuosittain noin 1 600 henkilöä ja pois noin 1 200 henkilöä.

Sipoo kuuluu maamme viiteenkymmeneen suurimpaan kuntaan. Vuoden 2018 lopussa Sipoossa asui 20 666 henkilöä. Viime vuosien aikana väestönkasvu on lähinnä keskittynyt kunnan kahteen taajamaan, Nikkilään ja Söderkullaan.

Vuoden 2018 lopussa Sipoossa suomenkielisiä oli 13 045 (63,1 %), ruotsinkielisiä 6 611 (32,0 %) ja muun kielisiä 1 010 (4,9 %). Vajaa puolet vieraskielisistä puhuu eestiä tai venäjää.

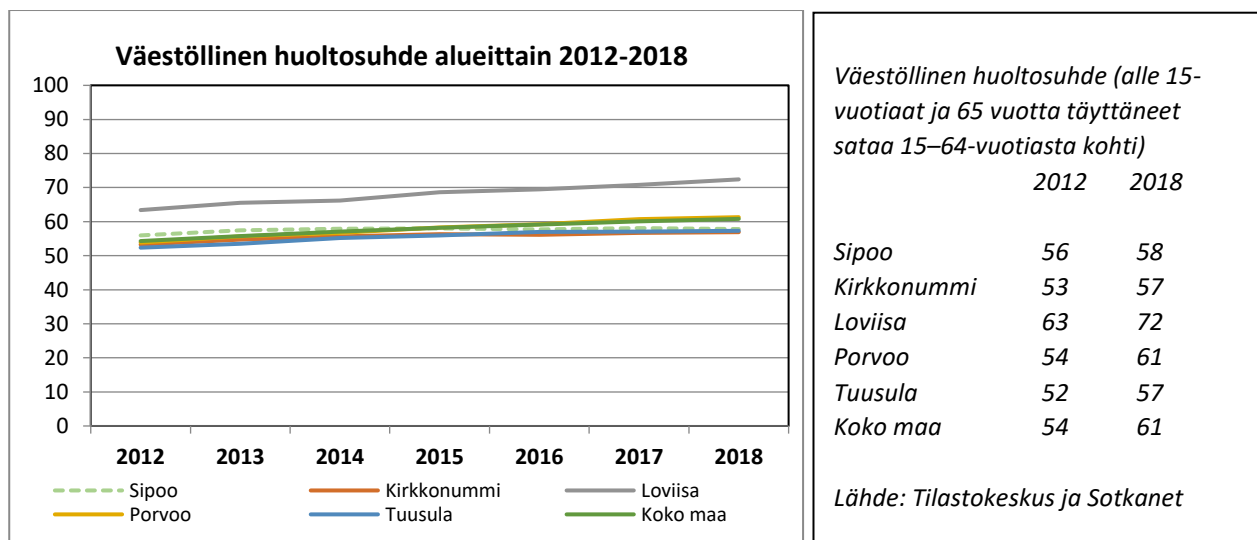
Kunnan väestönkasvusta huolimatta väestön ikärakenne vanhenee. Viime vuosien aikana pienten lasten määrä on vähentänyt samalla kuin ikäihmisten määrä on kasvanut nopeasti. Vuoden 2018 lopussa 0–6-vuotiaiden osuus oli 7,6 %, 7–18-vuotiaiden osuus 16,9 %, 19–39-vuotiaiden osuus 21,1 %, 40–64-vuotiaiden osuus 36,8 % ja 65 vuotta täyttäneiden osuus 17,6 % (lähde: Tilastokeskus).

Ikäryhmät 2018	0-6	7-18	19-39	40-64	65-74	75-84	85-	0-100
Henkilöitä	1 575	3 485	4 366	7 602	2 122	1 088	428	20 666
%-osuus	7,6	16,9	21,1	36,8	10,3	5,2	2,1	100

Väestöllinen huoltosuhde (demografinen huoltosuhde) ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Suomessa väestöllinen huoltosuhde heikkenee vuodesta toiseen. Väestö ikääntyy ja syntyvyys laskee. Pienenevä määrä työssäkäyviä pitää huolta kasvavasta määrästä huollettavia. Eläkkeelle jääneet elävät aiempaa pidempään.

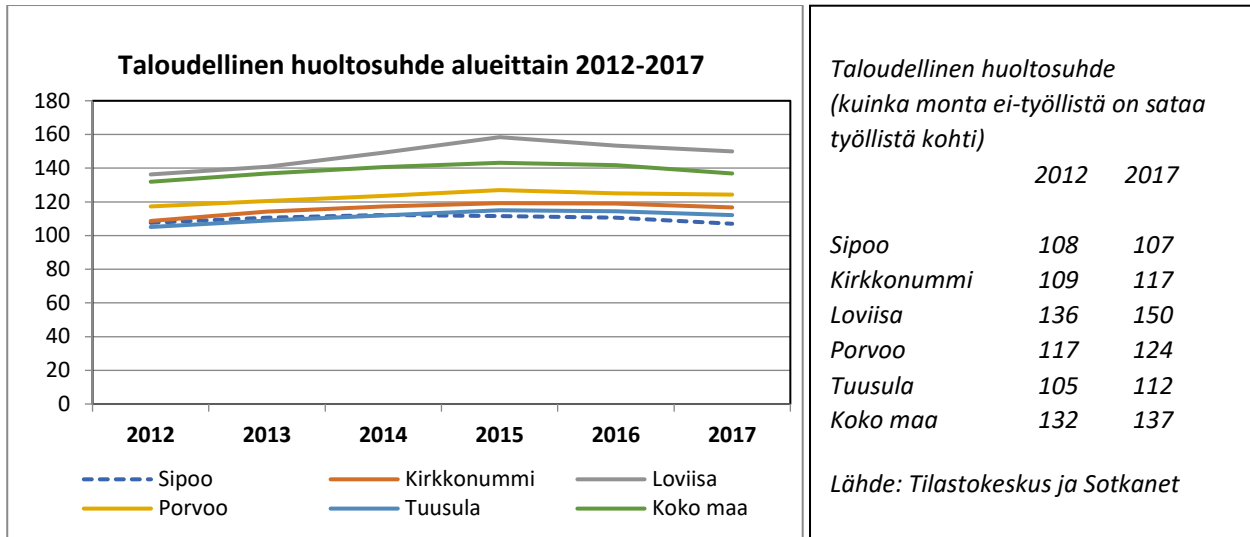
Vuonna 2018 Sipoon huoltosuhde oli 58 (sataa työikäistä kohden oli 58 huollettavaa) oltuaan 56 vuonna 2012. Vuonna 2018 koko maan huoltosuhde oli 61 oltuaan 54 vuonna 2012.

Kuvio 1. Väestöllinen huoltosuhde alueittain vuosina 2012–2018

Taloudellinen huoltosuhde (elatussuhde) ilmaisee kuinka monta ei-työllistä on sataa työllistä kohti. Vuonna 2017 Sipoon taloudellinen huoltosuhde, 107, oli parempi kuin maan keskiarvo 137.

Kuvio 2. Taloudellinen huoltosuhde alueittain vuosina 2012–2017

3. Kuntalaisten hyvinvointi

Kunta edistää kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla mahdollisuuksia aktiiviseen ja hyvinvoivaan elämään turvallisessa ja viihtyisässä elinympäristössä. Kuntalaisten hyvinvointi on yhteydessä päivähoitoon, koulutukseen, terveydenhuoltoon, liikunta- ja kulttuuripalveluihin, ruokahuoltoon, kaavoitukseen, vesihuoltoon, ympäristön tilaan, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin kunnan hoitamiin tehtäviin.

Kunnan kehittämän onnellisuusindeksin arvo oli 0,65 syksyllä 2018, kun otettiin huomioon kymmenen eri elementin mittarien keskiarvo: 1) kuntalaisten työllisyysaste, 2) kuntalaisten terveysaste, 3) tyytyväisyys julkiseen liikenteeseen, 4) turvallisuustunne kunnassa, 5) tyytyväisyys asuinympäristöön, 6) kokemus kuntapalveluiden laadusta, 7) elämänlaatu kunnassa, 8) tyytyväisyys vapaa-ajan palveluihin, 9) yleistyytyväisyys Sipoossa ja 10) henkilökohtainen onnellisuusaste.

3.1. Turvallisuus

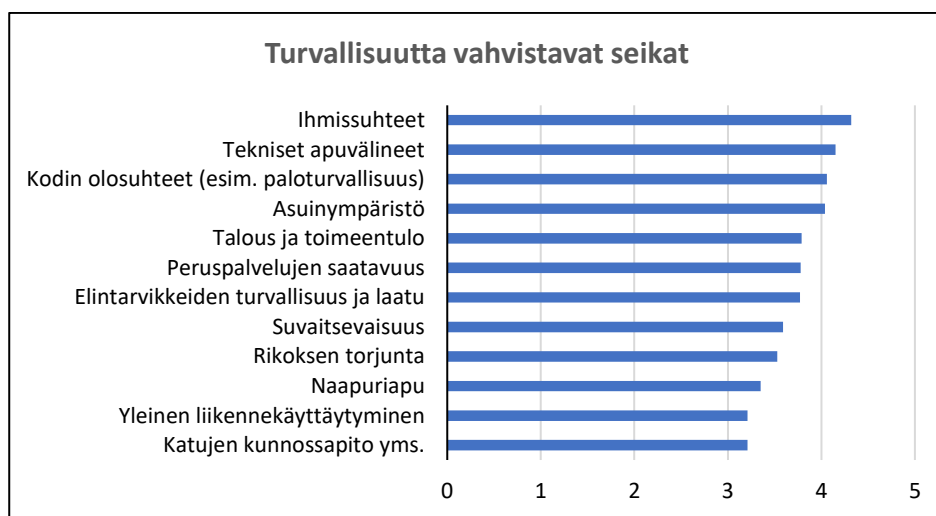
Turvallisuus on laaja kokonaisuus, jossa asukkaiden hyvinvointi, vahva sosiaalinen yhteisöllisyys, taloudellinen vakaumus sekä yhteiskunnallinen elinvoimaisuus yhdistyvät. Se on oleellinen osa kaikenikäisten ihmisten arjen hyvinvointia ja yhteiskunnan häiriötöntä toimintaa. Terveellinen, turvallinen ja ympäristöarvot huomioon ottava asuinympäristö on hyvän elämän perusta.

Itä-Uudenmaan turvallisuustyöryhmän keväällä 2018 järjestämään turvallisuuskyselyyn vastanneista sipoolaisista 85 % tunsi arjen turvallisiksi tai melko turvallisiksi (175 vastausta Sipoosta).

Turvallisuuskyselyn mukaan sipoolaiset kokevat, että eniten turvallisuutta heikentävät tekijät ovat yleinen liikennekäyttäytyminen, liukastuminen tai kaatuminen, rikollisuus sekä häiriökäyttäytyminen. Eniten turvallisuuden tunnetta vahvistava seikka on ihmissuhteet, tekniset apuvälineet, kodin olosuhteet ja asuinympäristö.

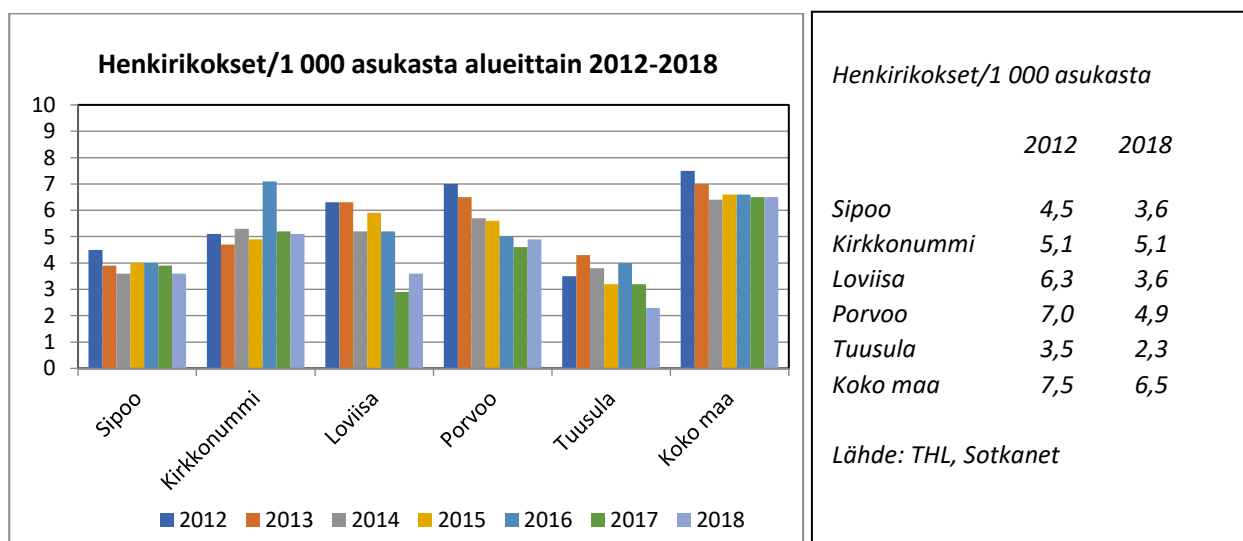
Kuvio 3. Kysymys: Kuinka paljon seuraavat osa-alueet vahvistavat omaa turvallisuuden tunnettasi tällä hetkellä?

5 = vahvistaa paljon, 4 = vahvistaa melko paljon, 3 = vahvistaa jonkin verran,
2 = vahvistaa vähän, 1 = ei vahvistaa lainkaan

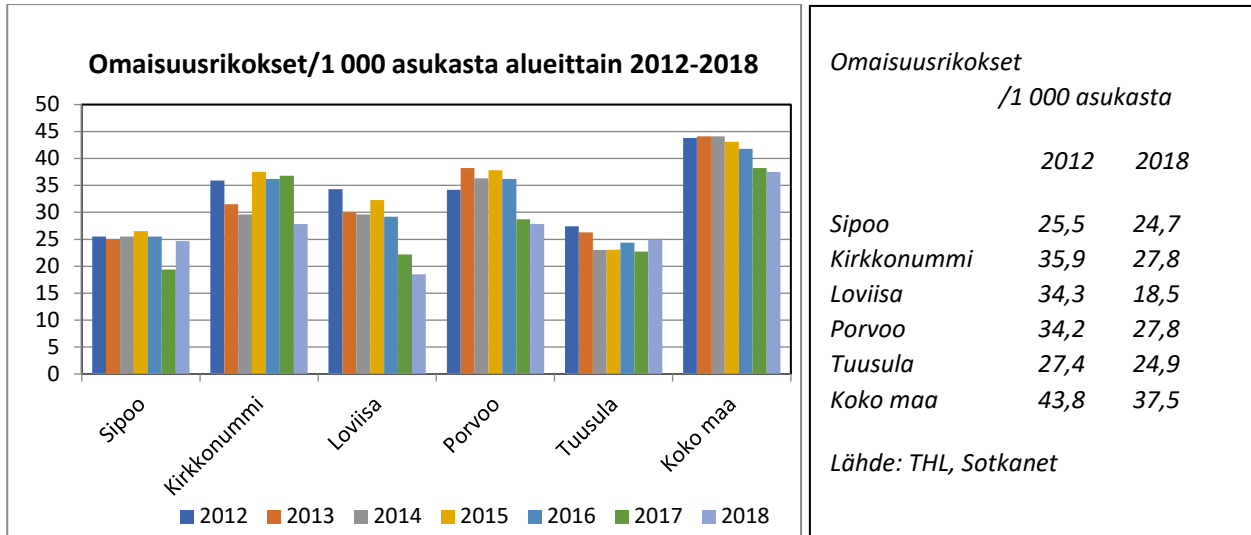
Vuosina 2017–2018 henkirikosten määrä 1 000 asukasta kohden väheni Sipoossa. Vuonna 2018 poliisin tietoon tuli 3,6 henkeen ja terveyteen kohdistunutta rikosta 1 000 asukasta kohden Sipoossa, koko maassa 6,5.

Kuvio 4. Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset/1 000 asukasta alueittain vuosina 2012–2018

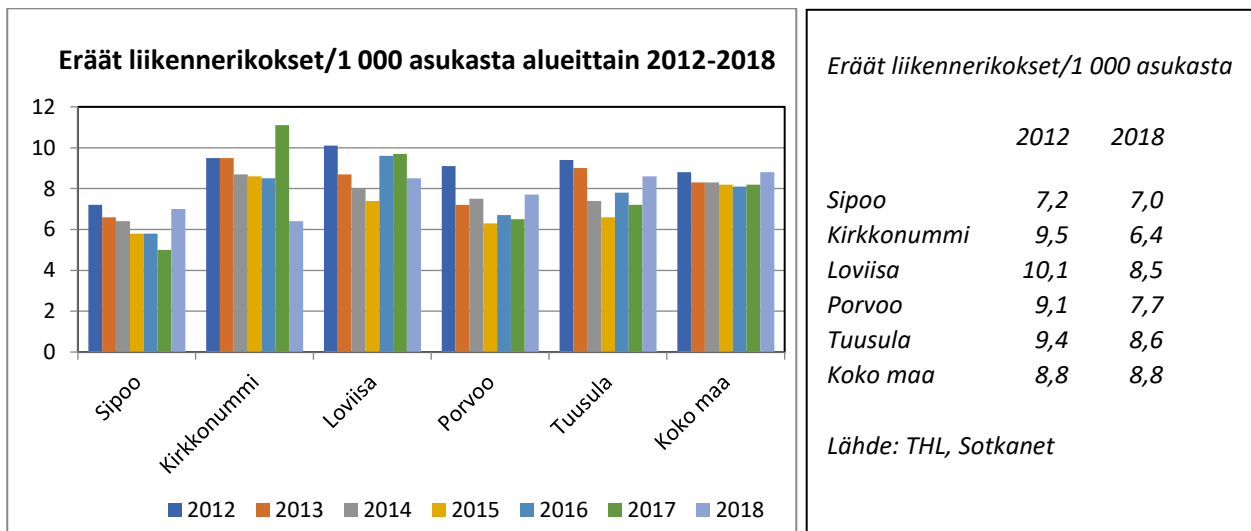
Vuonna 2018 poliisin tietoon tuli 24,7 omaisuusrikosta 1 000 asukasta kohden Sipoossa, koko maassa 37,5.

Kuvio 5. Omaisuusrikokset/1 000 asukasta alueittain vuosina 2012–2018

Vuodesta 2012 vuoteen 2017 liikenne-rikokset vähenivät Sipoossa, mutta lähtivät kasvuun vuonna 2018. Vuonna 2018 poliisin tietoon tuli 7,0 liikenne-rikosta 1 000 asukasta kohden Sipoossa, koko maassa 8,8.

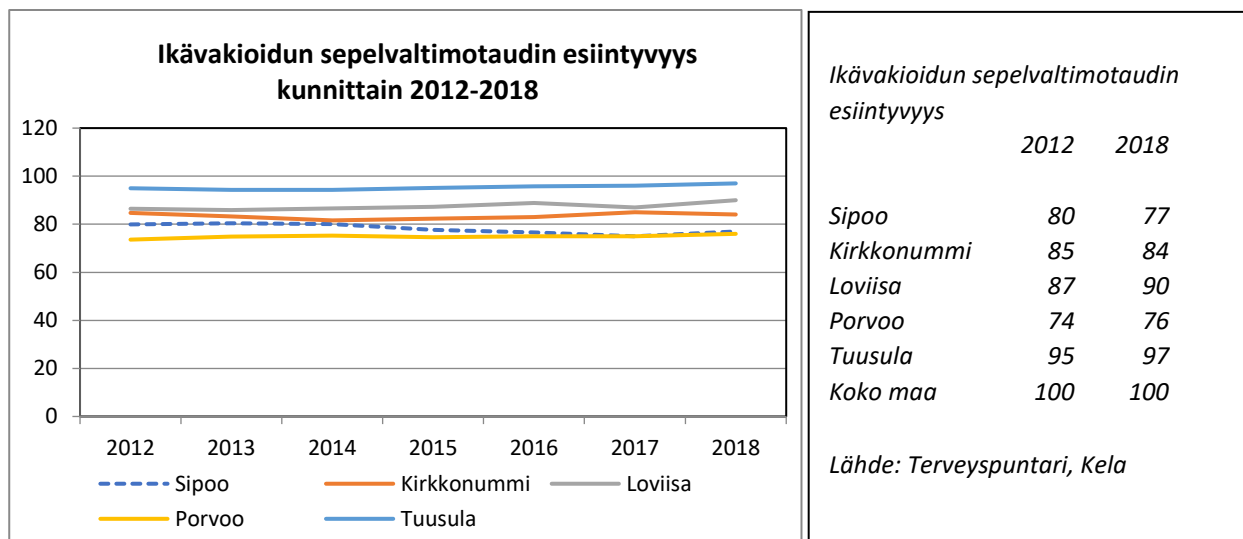
Kuvio 6. Eräät liikenne-rikokset/1 000 asukasta alueittain vuosina 2012–2018

3.2. Terveys ja toimintakyky

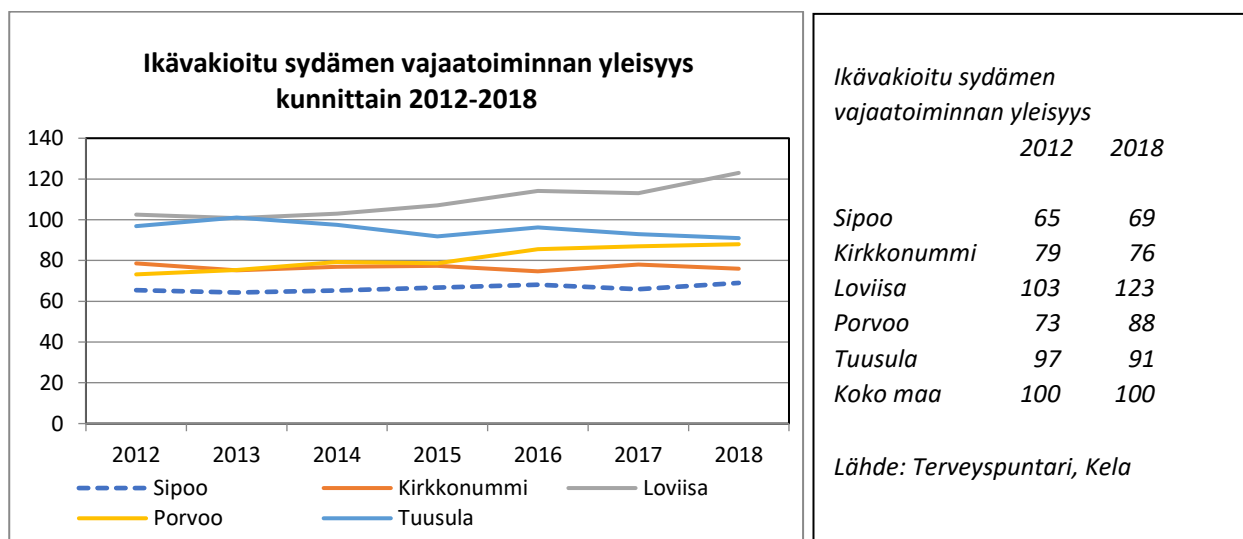
Keskeisimpiä kansantauteja Suomessa ovat sydän- ja verisuonitaudit ja diabetes. Sepelvaltimotautia esiintyy Sipoossa vähemmän kuin maassa keskimäärin (= 100). Vuonna 2018 Sipoon pisteluku oli 77.

Kuvio 7. Ikävakioitu sepelvaltimotaudin esiintyvyys kunnittain vuosina 2012–2018

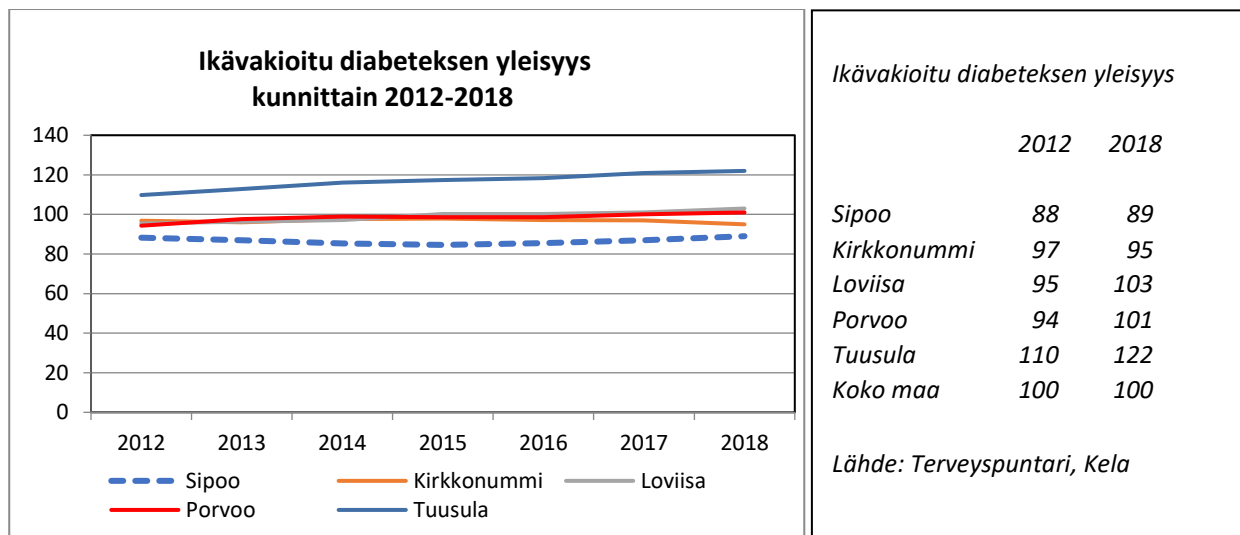
Sydämen vajaatoiminnan yleisyys on Sipoossa vähäisempää kuin maassa keskimäärin (= 100). Vuonna 2018 Sipoon pisteluku oli 69.

Kuvio 8. Ikävakioitu sydämen vajaatoiminnan yleisyys kunnittain vuosina 2012–2018

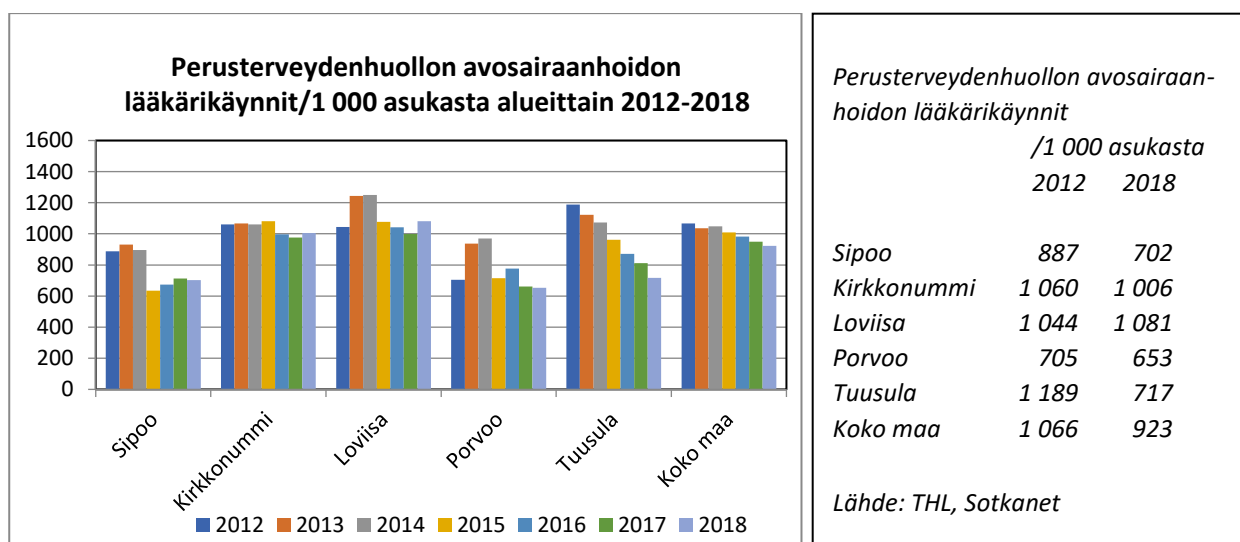
Sipoossa diabetes on harvinaisempaa kuin maassa keskimäärin (= 100). Vuonna 2018 Sipoon pisteluku oli 89.

Kuvio 9. Ikävakioitu diabeteksen yleisyys kunnittain vuosina 2012–2018

Vuonna 2018 Sipoossa tuhatta asukasta kohden perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärikäyntejä oli 702, koko maassa 923.

Kuvio 10. Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärikäynnit/1 000 asukasta alueittain vuosina 2012–2018

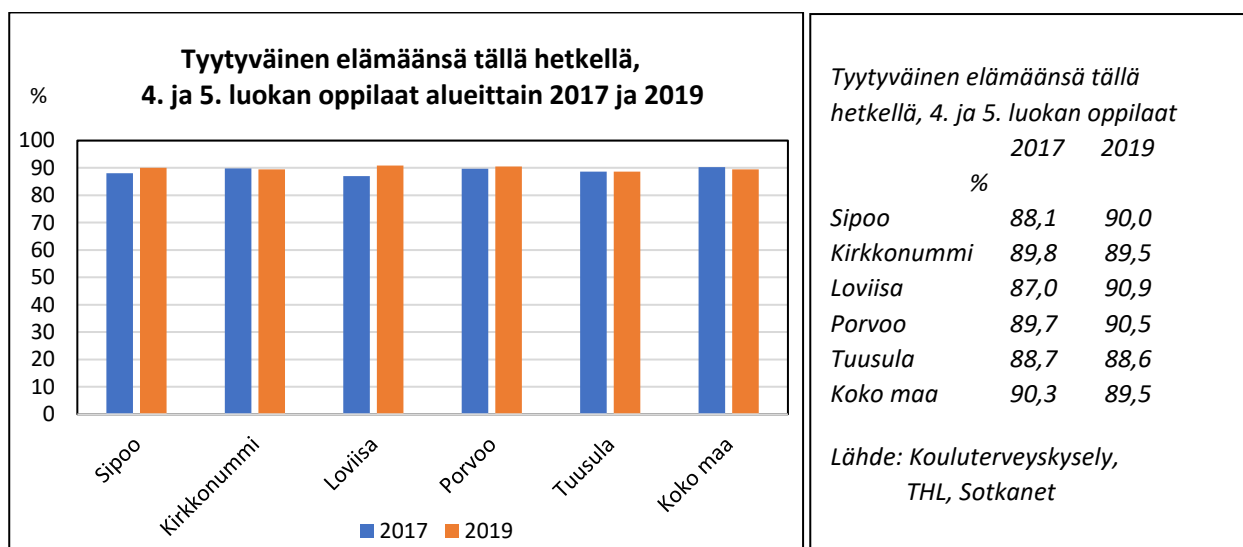

3.3. Lapset ja varhaisnuoret

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL:n toteuttama kouluterveyskysely tuottaa tietoa lasten ja nuorten elinoloista, koulunkäynnistä, terveydestä ja hyvinvoinnista.

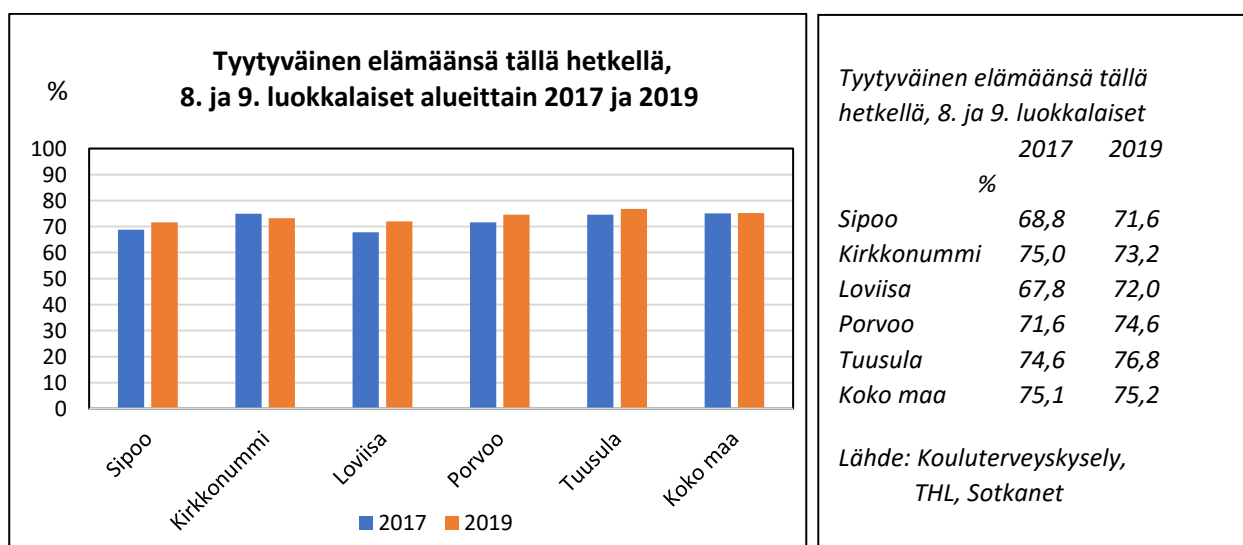
Kouluterveyskyselyn mukaan keväällä 2019 Sipoossa 4. ja 5. luokan oppilaista 90 % oli tyytyväisiä elämäänsä, koko maassa 89,5 %. Huom. Kaikki oppilaat eivät ole vastanneet kyselyyn ja kysymyskohtainen vastausprosentti on vaihdellut.

Kuvio 11. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, 4. ja 5. luokan oppilaat alueittain vuosina 2017 ja 2019

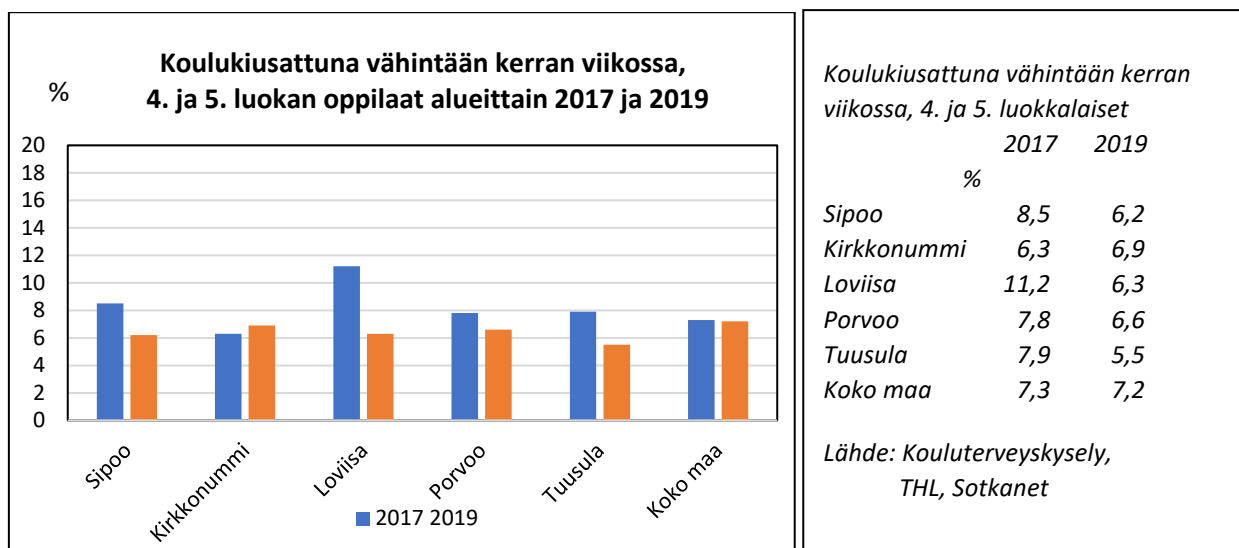
Keväällä 2019 Sipoossa 8. ja 9. luokkalaisista 71,6 % oli tyytyväisiä elämäänsä, koko maassa 75,2 %.

Kuvio 12. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2017 ja 2019

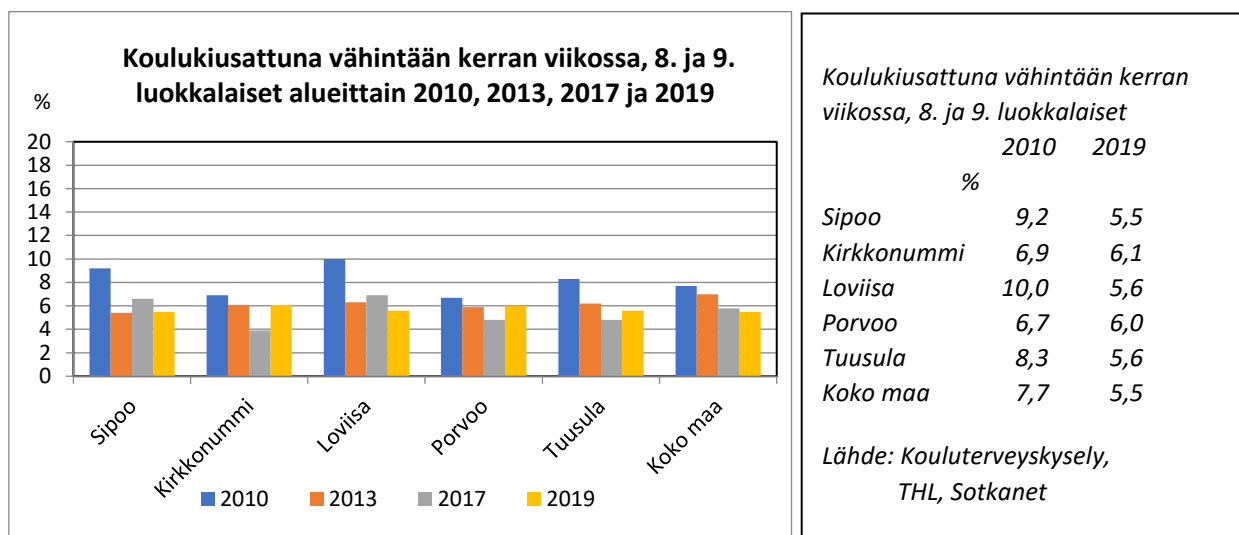
Keväällä 2019 sipoolaisista 4. ja 5. luokan oppilaista 6,2 % koki koulukiusaamista vähintään kerran viikossa. Koko maan osuus oli 7,2 %.

Kuvio 13. Koulukiusattuina vähintään kerran viikossa olleet 4. ja 5. luokan oppilaat alueittain vuosina 2017 ja 2019

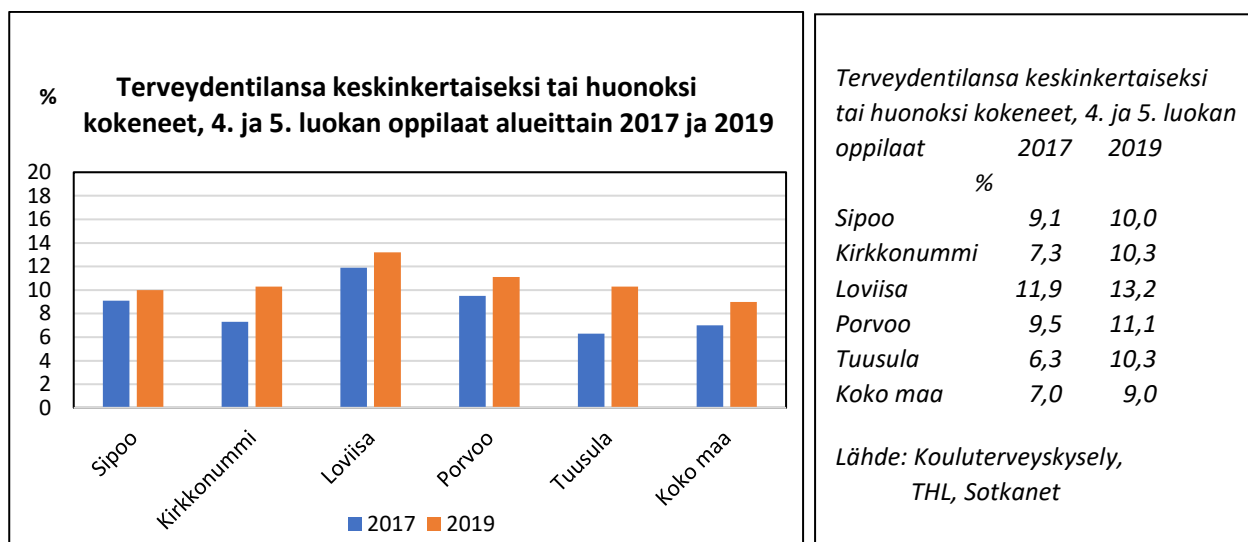
Keväällä 2019 sipoolaisista 8. ja 9. luokan oppilaista 5,5 % koki koulukiusaamista vähintään kerran viikossa. Koko maan osuus oli myös 5,5 %.

Kuvio 14. Koulukiusattuina vähintään kerran viikossa olleet 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

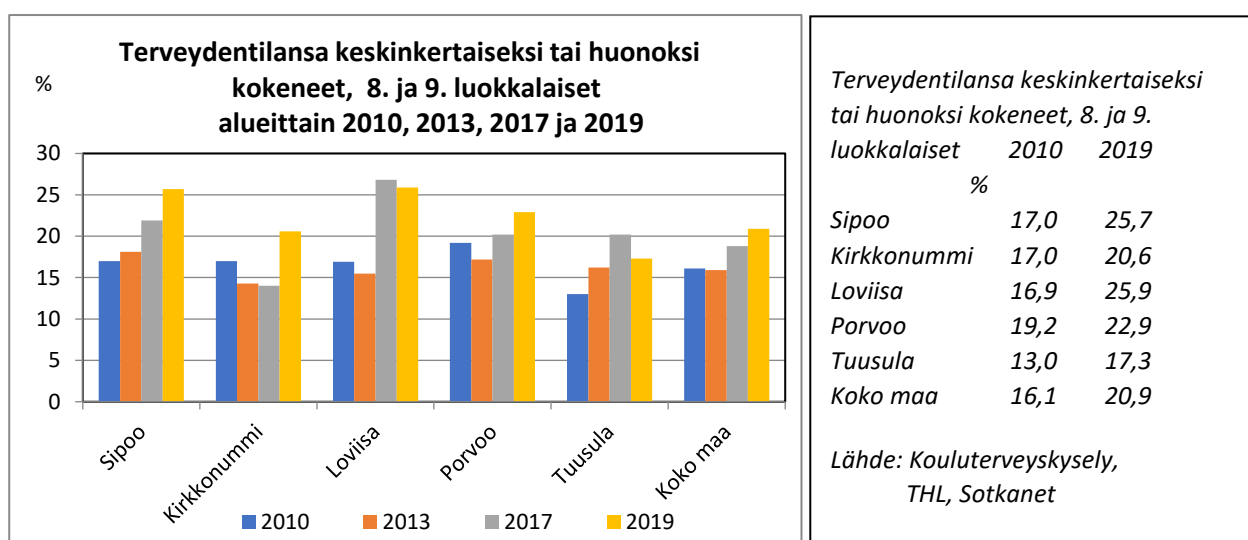
Keväällä 2019 sipoolaisista 4. ja 5. luokan oppilaista 10 % vastasi kokevansa terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Koko maassa osuus oli 9 %. Osuus on kasvanut.

Kuvio 15. Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneet, 4. ja 5. luokkalaiset alueittain vuosina 2017 ja 2019

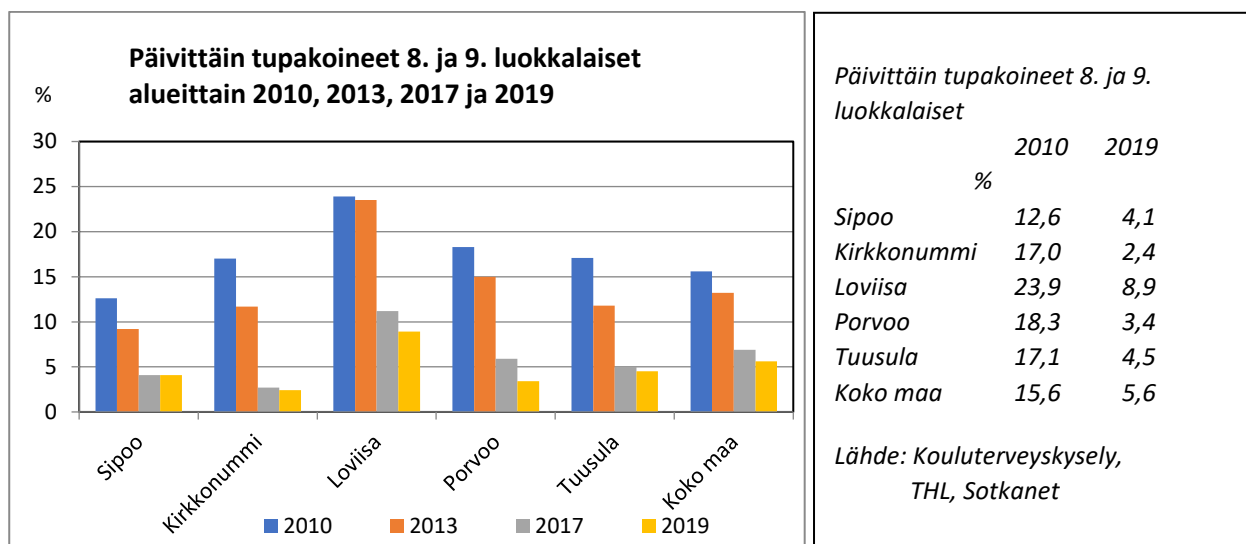
Keväällä 2019 sipoolaisista 8. ja 9. luokkalaisista 25,7 % vastasi kokevansa terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Koko maassa osuus oli 20,9 %. Osuus on kasvanut.

Kuvio 16. Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneet, 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

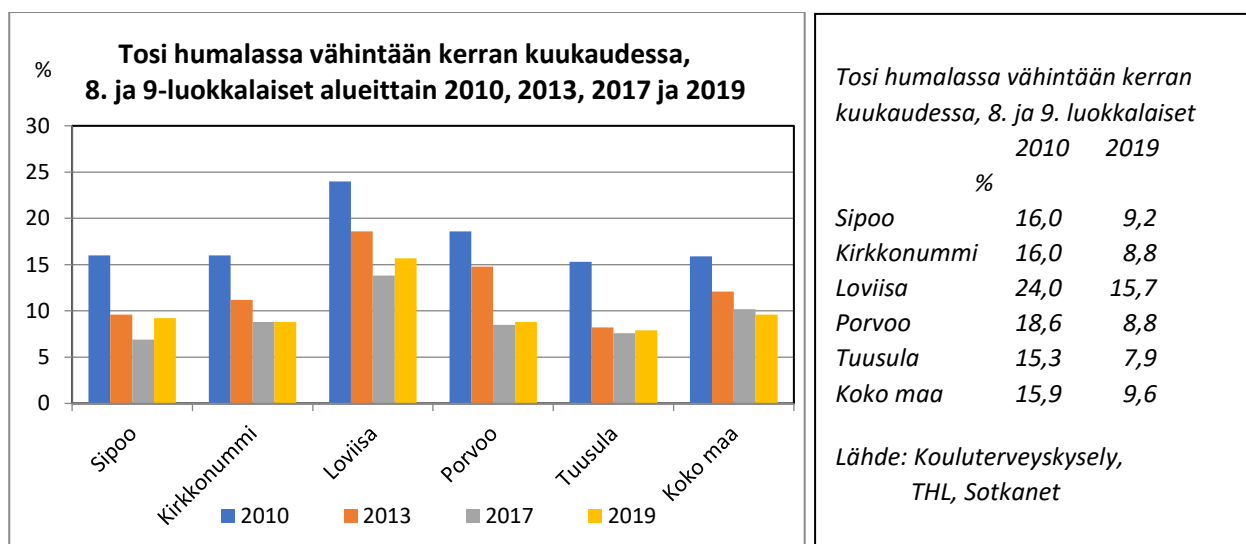
Keväällä 2019 Sipoossa 8. ja 9. luokan oppilaista 5,7 % käytti päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta (kevät 2017: 6,7 %). Keväällä 2019 Sipoossa 8. ja 9. luokan oppilaista 4,1 % tupakoi päivittäin, koko maassa 5,6 %. Tupakointi on laskenut nuorten keskuudessa.

Kuvio 17. Päivittäin tupakoineet 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

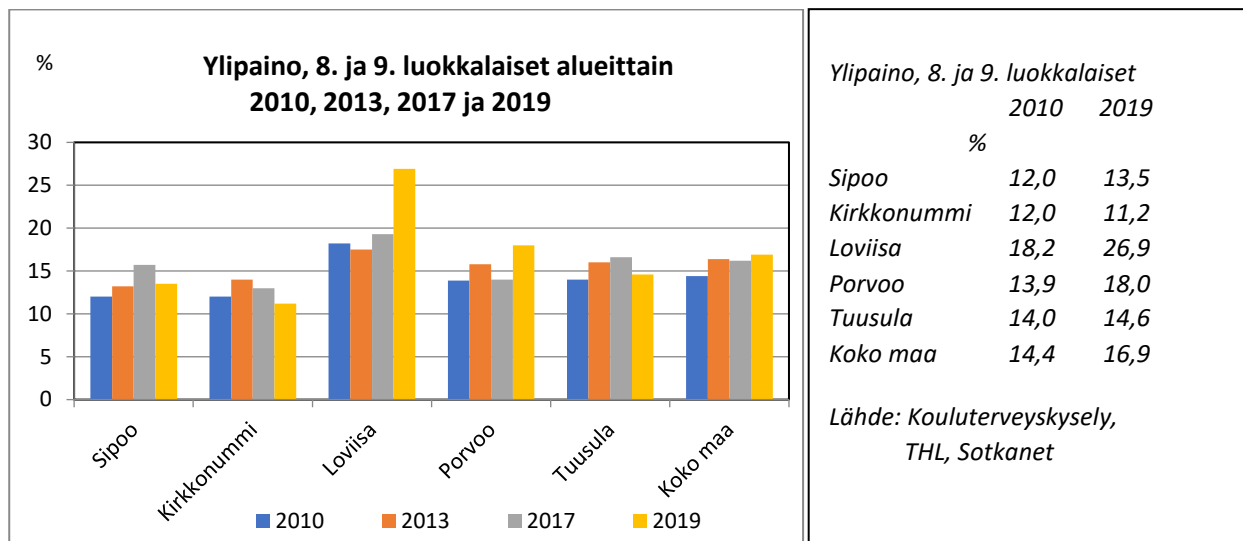
Keväällä 2019 vähintään kerran kuukaudessa itsensä tosi humalaan juoneita oli Sipoossa 9,2 % ja koko maassa 9,6 %.

Kuvio 18. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

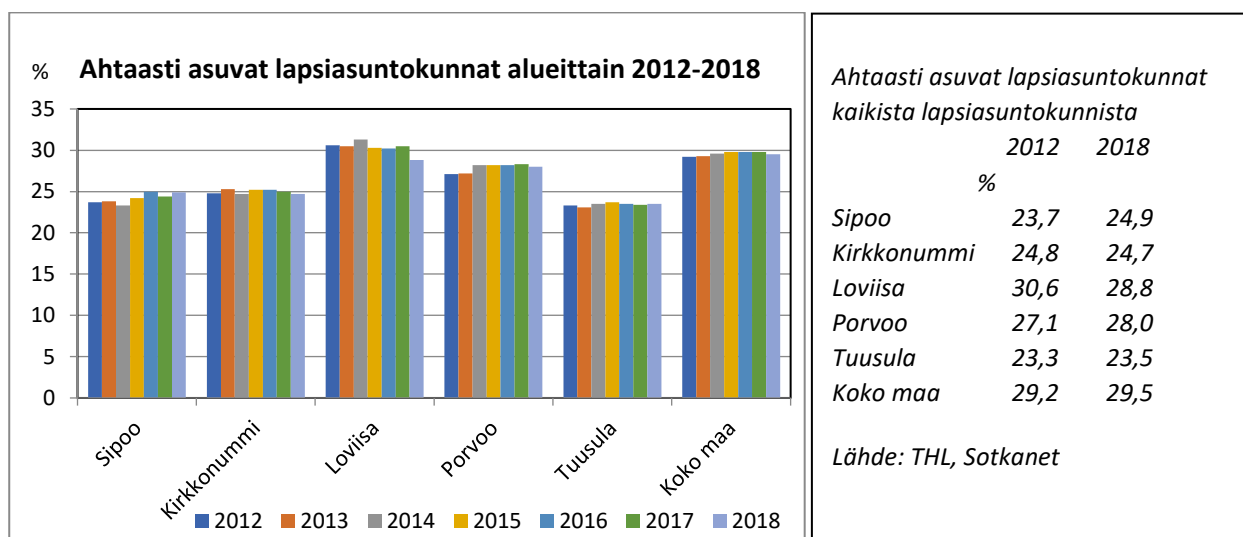
Keväällä 2019 Sipoossa ylipainoisten koululaisten osuus 8. ja 9. luokan oppilaista oli 13,5 %, koko maassa osuus oli 16,9 %.

Kuvio 19. Ylipaino, 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

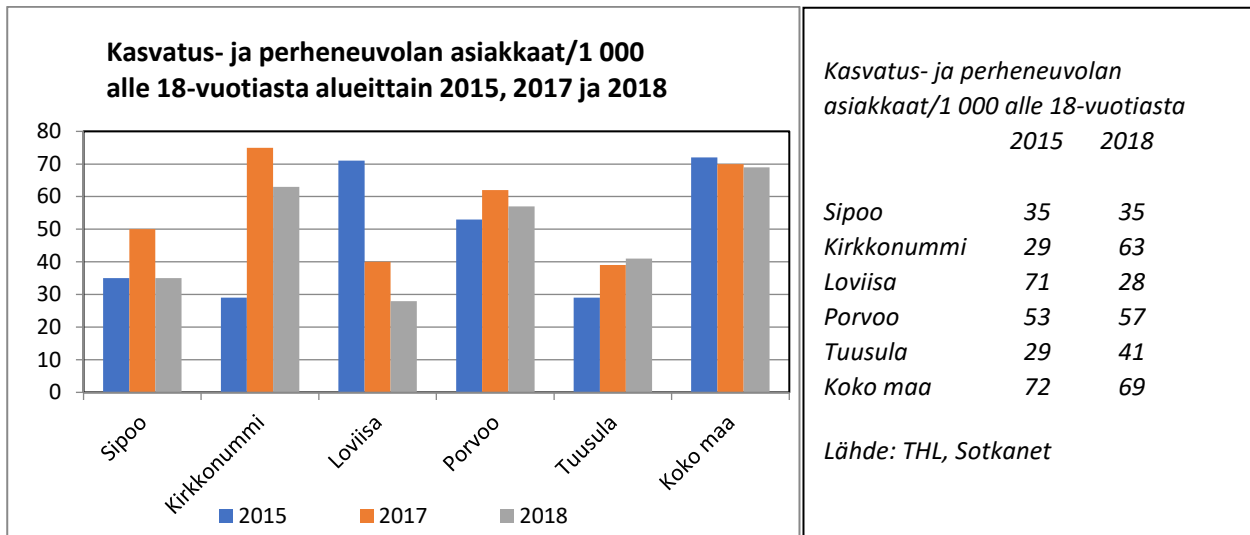
Vuonna 2018 Sipoossa ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus kaikista lapsiasuntokunnista oli 24,9 %, koko maassa 29,5 %. Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus on kasvanut Sipoossa. Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huoneluukuun.

Kuvio 20. Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat alueittain vuosina 2012–2018

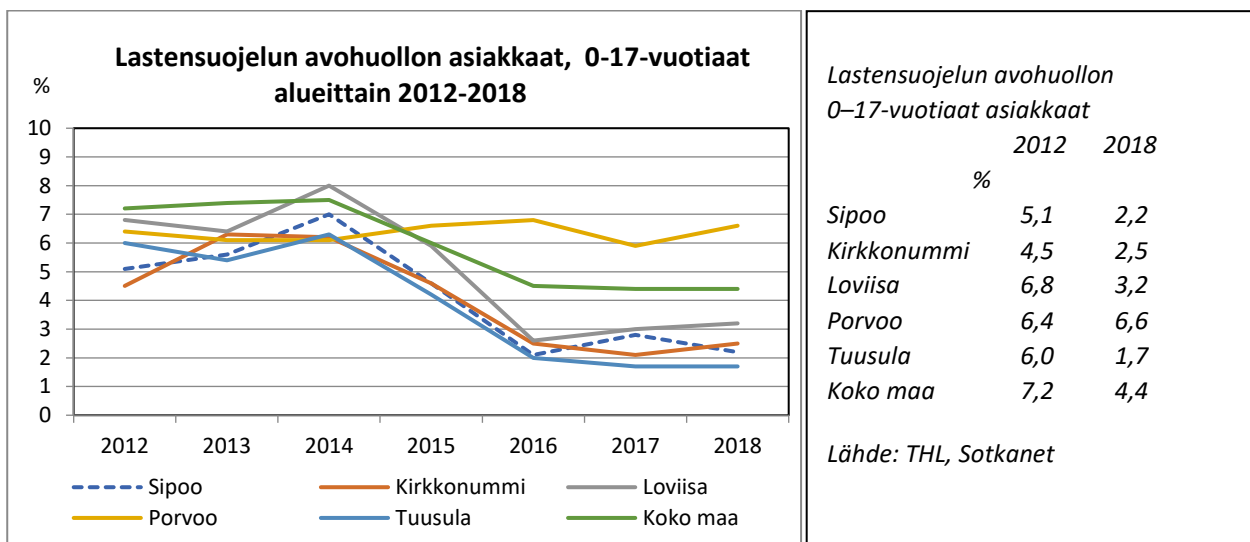
Vuonna 2018 Sipoossa oli 35 kasvatus- ja perheneuvolan asiakasta 1 000 alle 18-vuotiaasta kohden, koko maassa 69.

Kuvio 21. Kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaat/1 000 alle 18-vuotiaasta alueittain vuosina 2015, 2017 ja 2018

Vuonna 2018 Sipoossa oli 0–17-vuotiaista 2,2 % lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä, koko maassa osuus oli 4,4 %. Vuodesta 2012 vuoteen 2018 osuus pieneni.

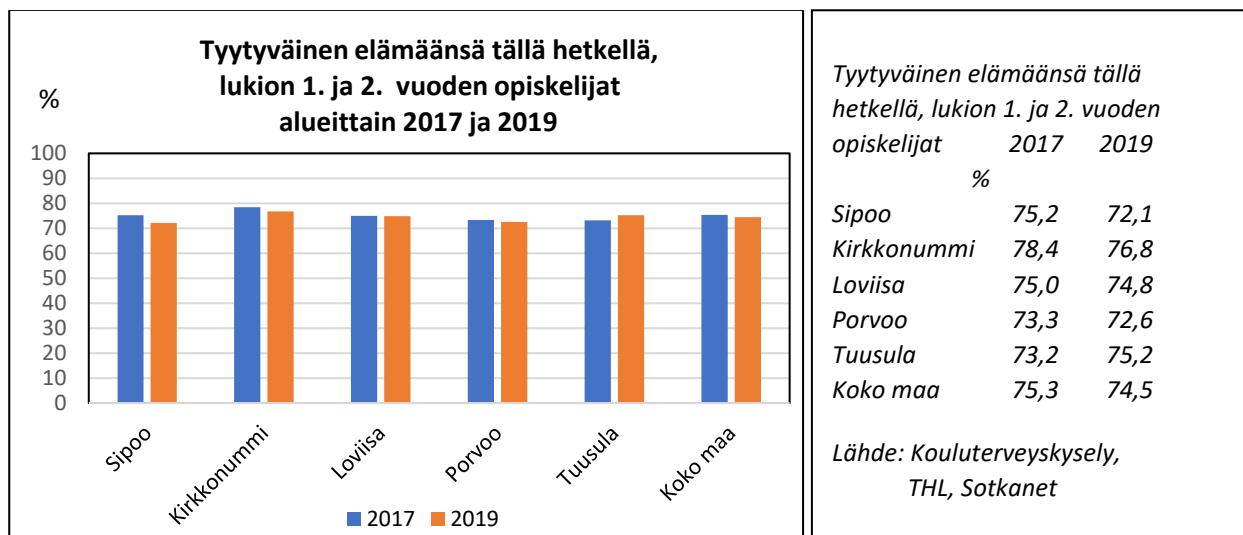
Kuvio 22. Lastensuojelun avohuollon 0–17-vuotiaat asiakkaat alueittain vuosina 2012–2018

3.4. Nuoret ja nuoret aikuiset

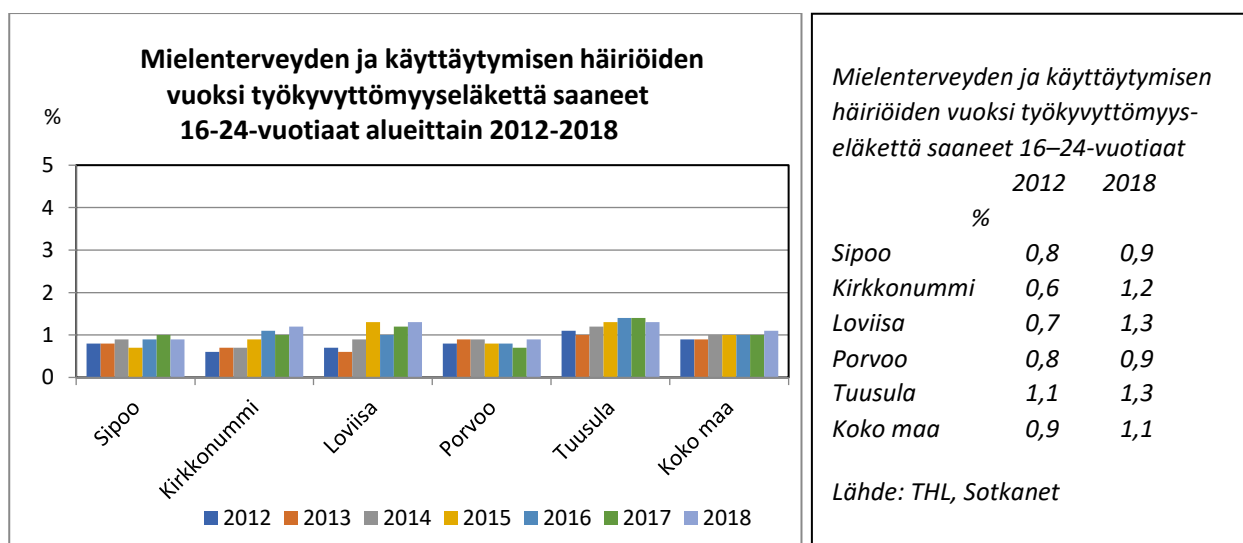
Kouluterveyskyselyn mukaan keväällä 2019 Sipooossa 72,1 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista oli tyytyväisiä elämäänsä, koko maassa 74,5 %. Huom. Kaikki opiskelijat eivät ole vastanneet kyselyyn ja kysymyskohtainen vastausprosentti on vaihdellut.

Kuvio 23. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2017 ja 2019

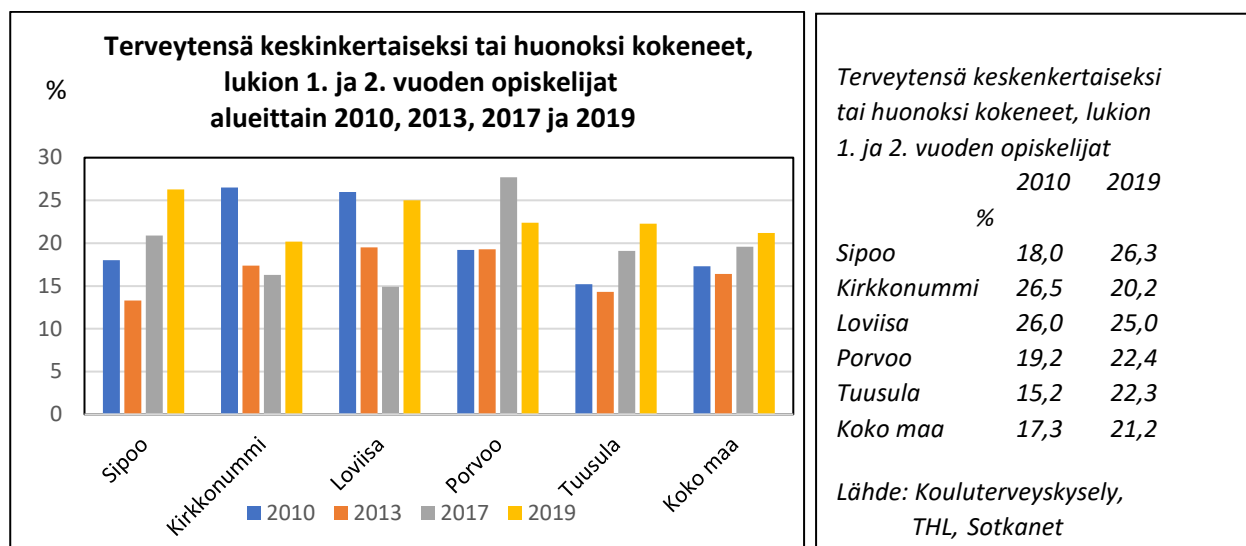
Vuonna 2018 Sipooossa 0,9 % 16–24-vuotiaista oli työkyvyttömyyseläkkeellä mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi, koko maassa 1,1 %.

Kuvio 24. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saaneet 16–24-vuotiaat alueittain vuosina 2012–2018

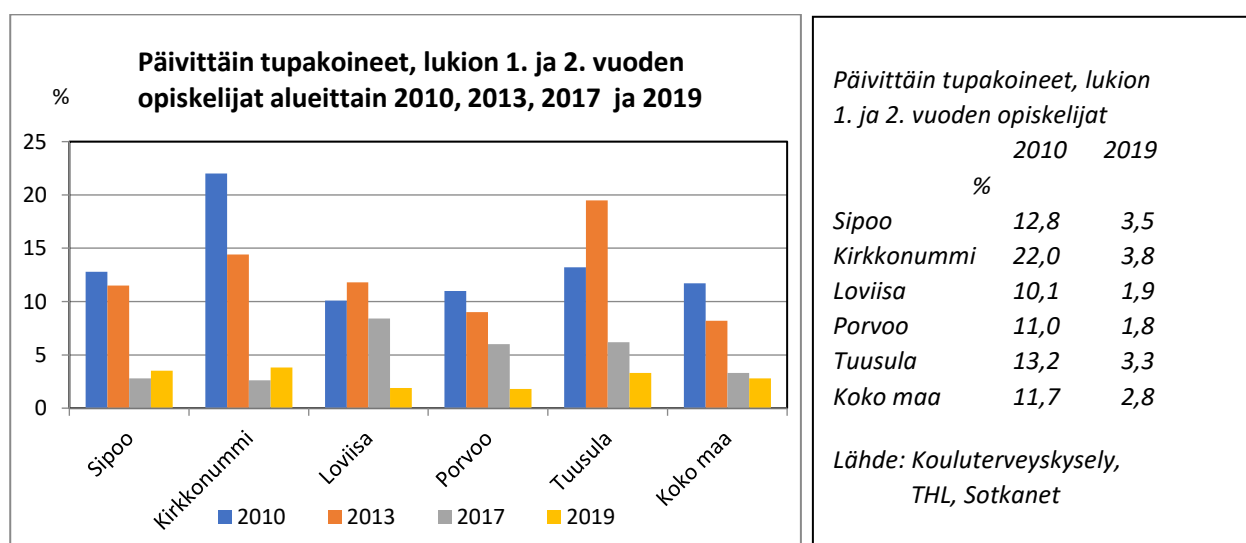
Keväällä 2019 terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden sipoolaisten osuus lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista oli 26,3 %, koko maassa 21,2 %. Osuus on kasvanut.

Kuvio 25. Terveystensä keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneet, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

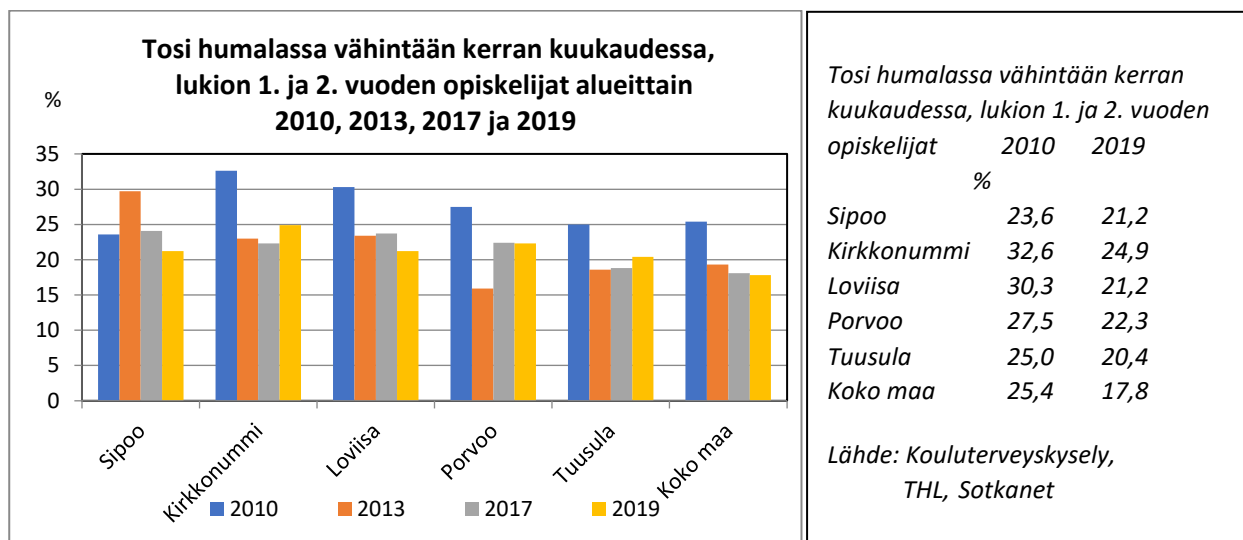
Keväällä 2019 Sipoossa lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 6,3 % käytti päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta (keväät 2017: 8,3 %). Keväällä 2019 Sipoossa päivittäin tupakoivia lukiolaisia oli 3,5 %, koko maassa 2,8 %.

Kuvio 26. Päivittäin tupakoineet, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

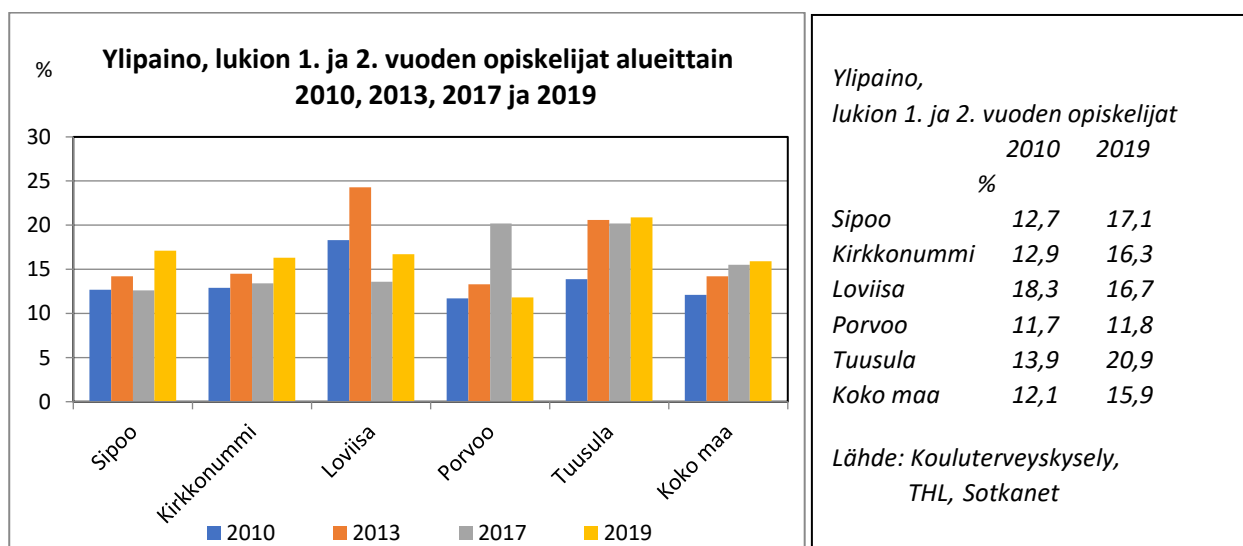
Keväällä 2019 Sipoossa lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 21,2 % ilmoitti olleensa tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, koko maassa 17,8 %. Osuus on pienentynyt.

Kuvio 27. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olleet lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

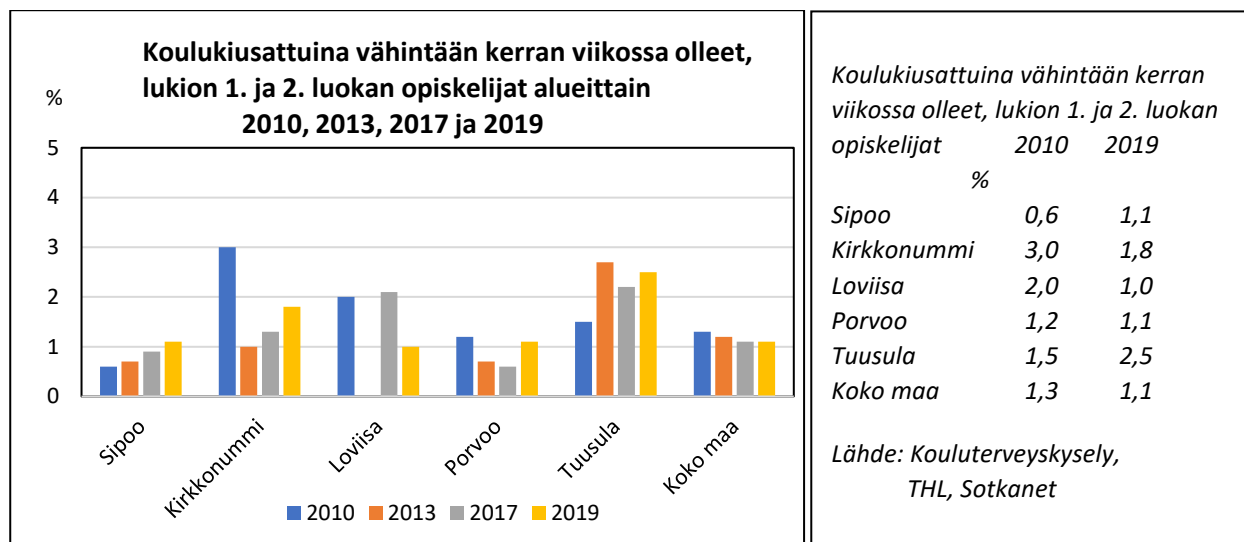
Keväällä 2019 ylipainoisten osuus Sipoon lukiolaisista oli 17,1 %, koko maan lukiolaisista 15,9 %.

Kuvio 28. Ylipaino, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

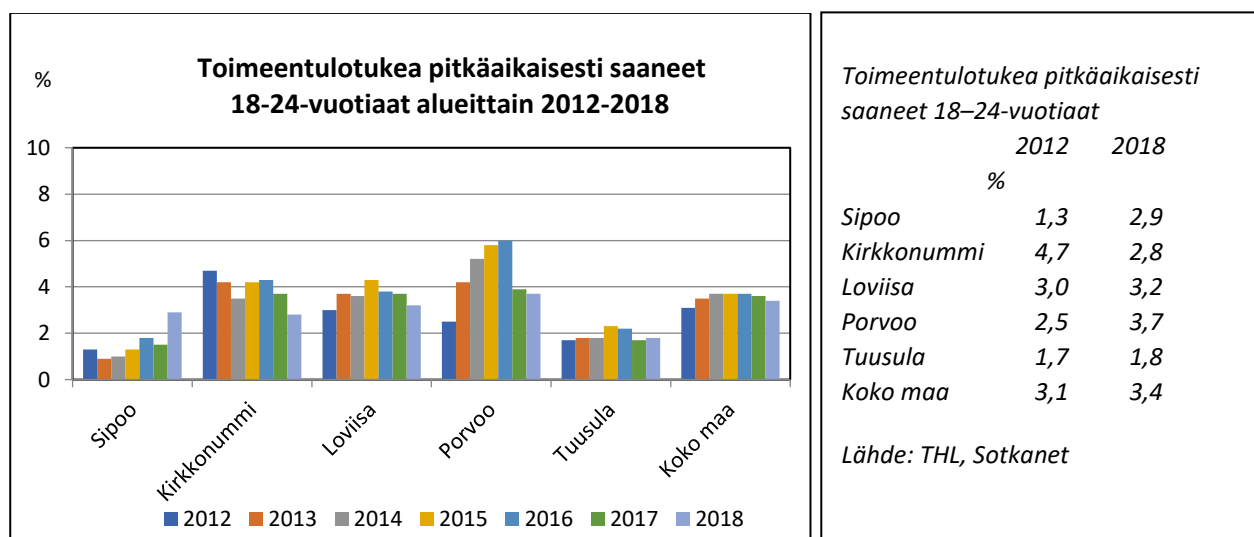
Keväällä 2019 lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat ilmoittivat kokeneensa koulukiusaamista harvemmin kuin peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaat ilmoittivat kokeneensa sitä. Sipoossa lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 1,1 % koki koulukiusaamista vähintään kerran viikossa, mikä myös oli koko maan keskiarvo.

Kuvio 29. Koulukiusattuina vähintään kerran viikossa olleet, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

Vuonna 2018 Sipoossa toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18–24-vuotiaiden osuus oli 2,9 %, koko maassa 3,4 %. Vuodesta 2012 vuoteen 2018 osuus kasvoi.

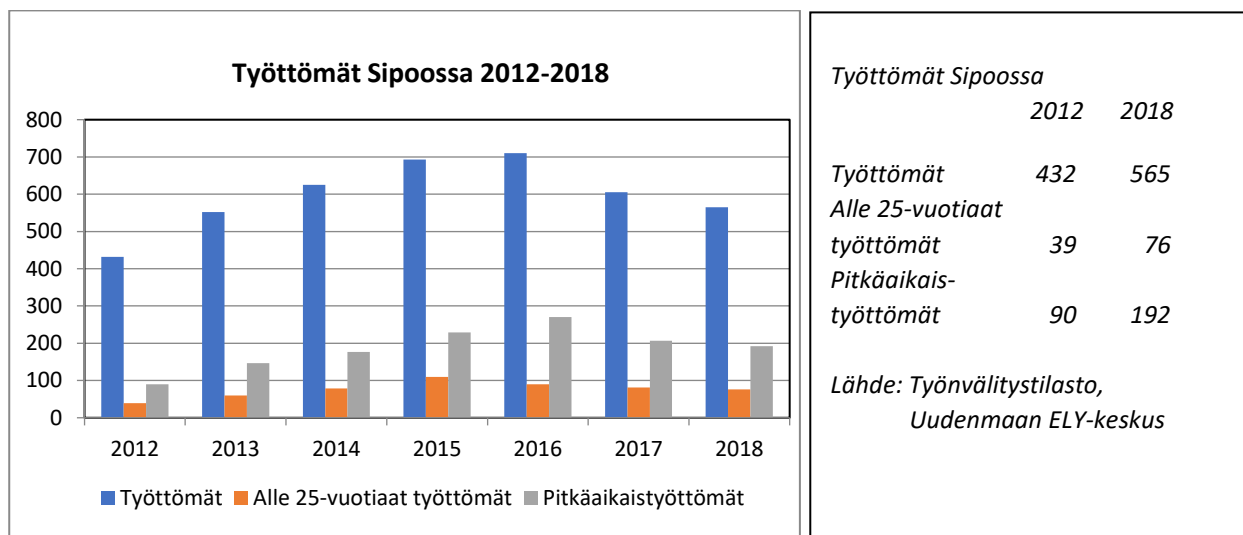
Kuvio 30. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18–24-vuotiaat alueittain vuosina 2012–2018

3.5. Työikäiset

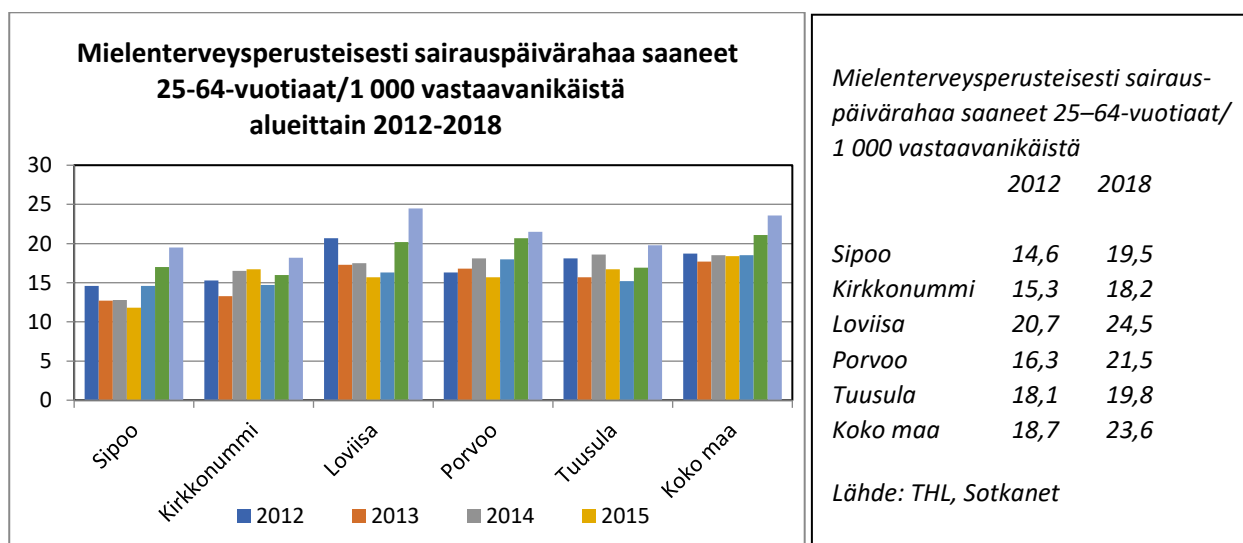
Hyvä työllisyyskehitys on avainasemassa kunnan talouden ja yksilöiden hyvinvoinnin kannalta. Syyskuussa 2019 Sipoossa työvoimaan kuului 10 434 henkilöä, noin puolet väestöstä. Työllisiä oli 9 889 ja työttömiä 545. Työttömyysaste oli 5,2 % Viime vuosien aikana työttömyysaste on laskenut (lähde: Työnvälitystilasto, ELY-keskus).

Kuvio 31. Työttömät Sipoossa joulukuussa vuosina 2012–2018

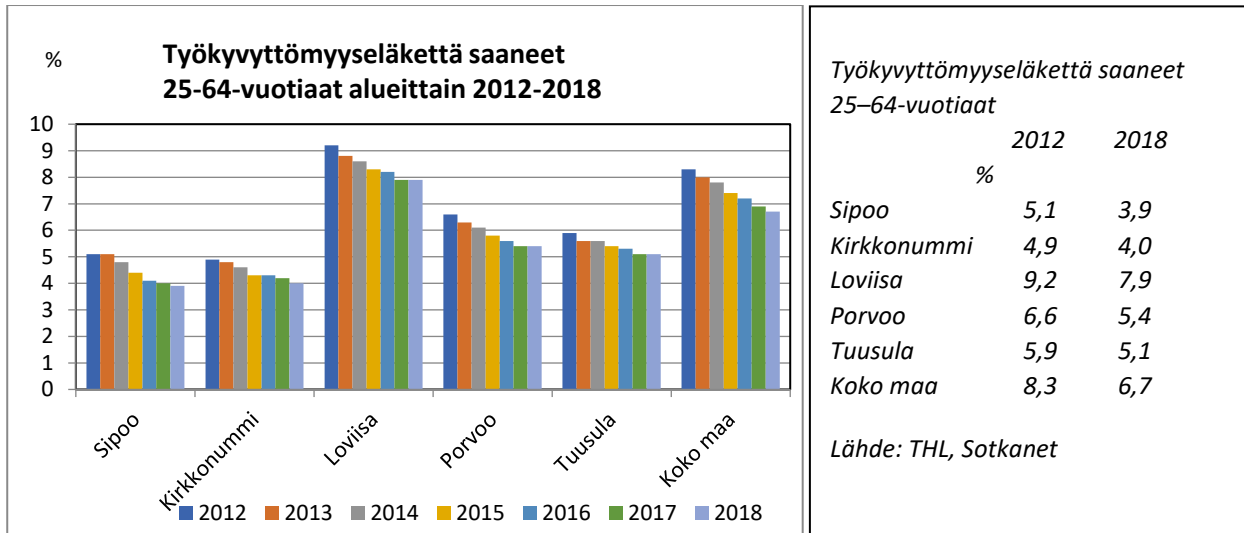
Vuonna 2018 19,5 työikäistä sipoolaista 1 000 vastaavanikäistä kohden sai mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa, koko maan keskiarvo oli 23,6. Vuodesta 2012 vuoteen 2018 mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saavien osuus kasvoi.

Kuvio 32. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat/1 000 vastaavanikäistä alueittain vuosina 2012–2018

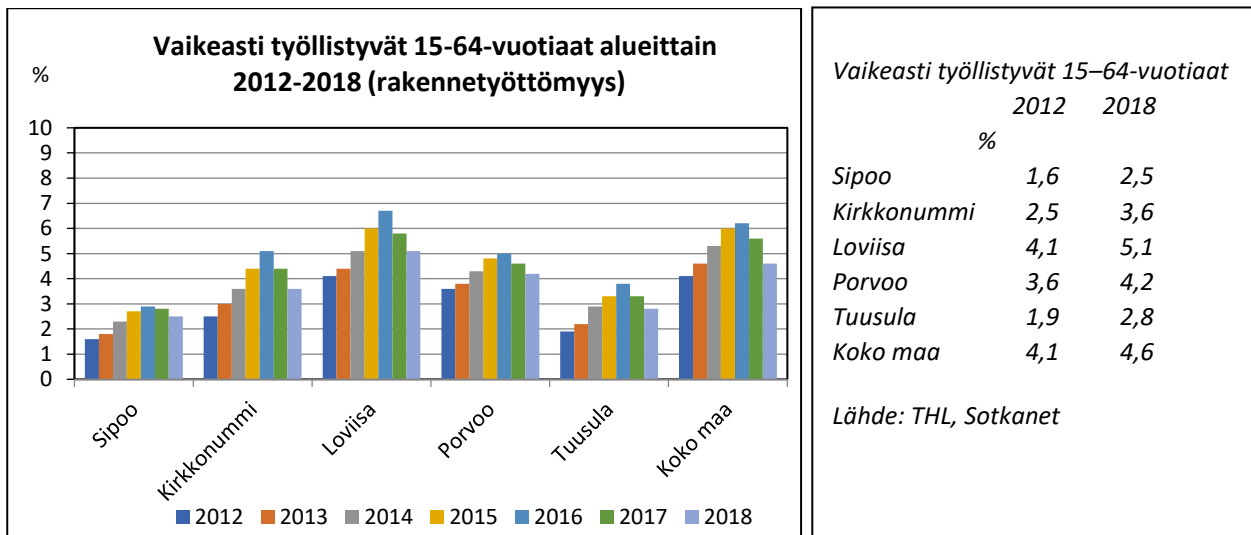
Vuonna 2018 työikäisistä sipoolaisista 3,9 % oli työkyvyttömyyseläkkeellä, koko maassa osuus oli 6,7 %. Vuodesta 2012 vuoteen 2018 työkyvyttömyyseläketä saavien osuus väheni.

Kuvio 33. Työkyvyttömyyseläketä saaneet 25–64-vuotiaat alueittain vuosina 2012–2018

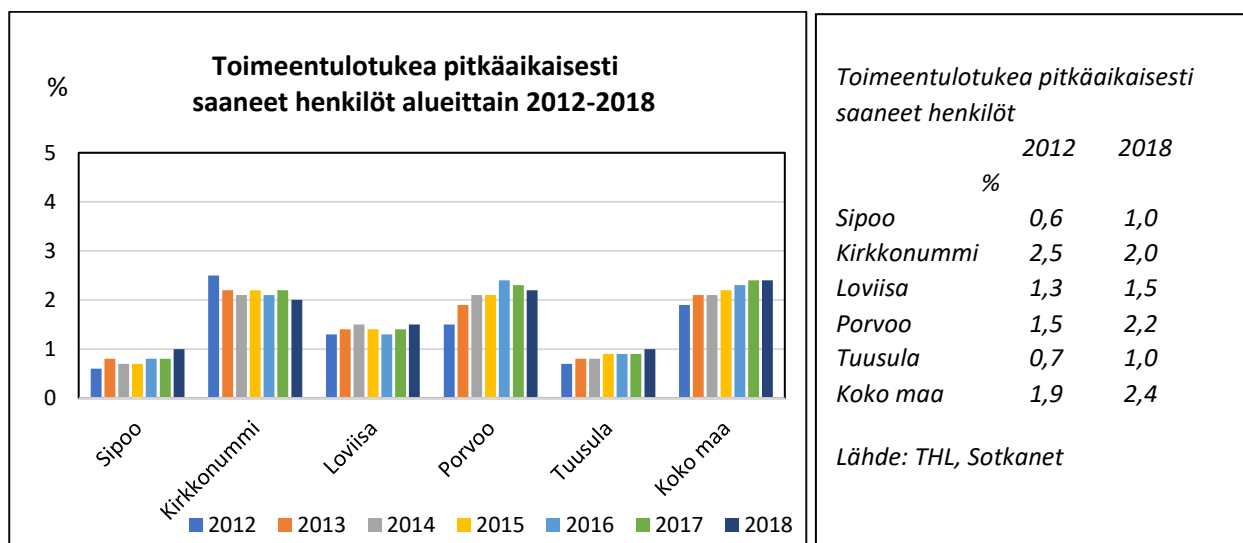
Vuonna 2018 Sipoossa vaikeasti työllistyvien 15–64-vuotiaiden osuus oli 2,5 %, koko maassa 4,6 % (rakennetyöttömyys, joka ei vähene, vaikka työllisyysaste on korkea ja joillakin aloilla vallitsee työvoimapula).

Kuvio 34. Vaikeasti työllistyvät 15–64-vuotiaat alueittain vuosina 2012–2018 (rakennetyöttömyys)

Vuonna 2018 Sipoossa toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuus oli 1,0 %, koko maassa 2,4 %.

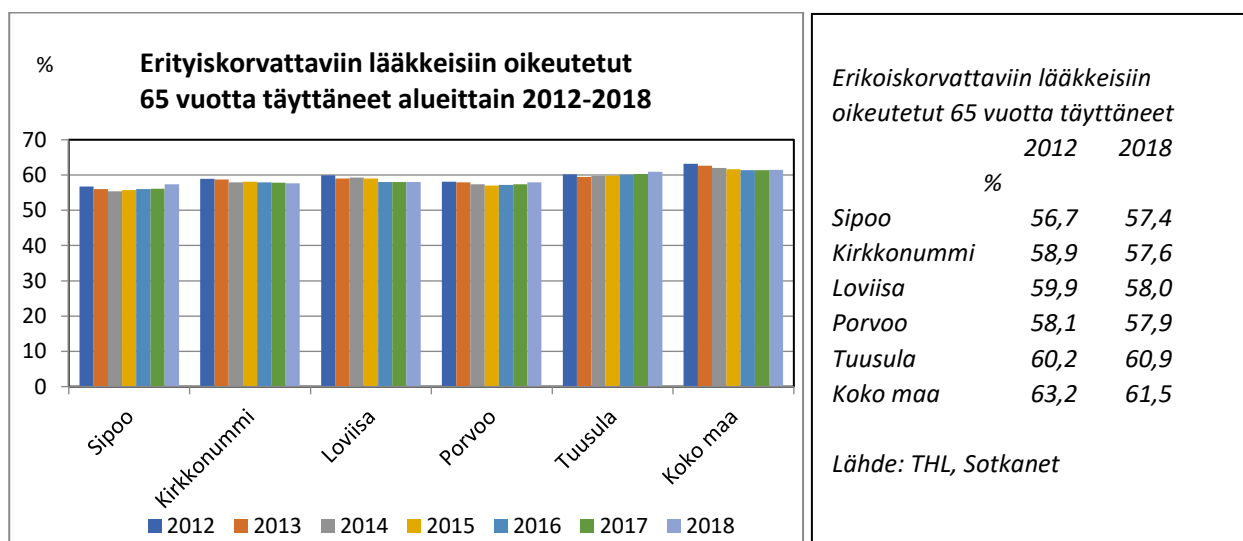
Kuvio 35. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet henkilöt alueittain vuosina 2012–2018

3.6. Ikäihmiset

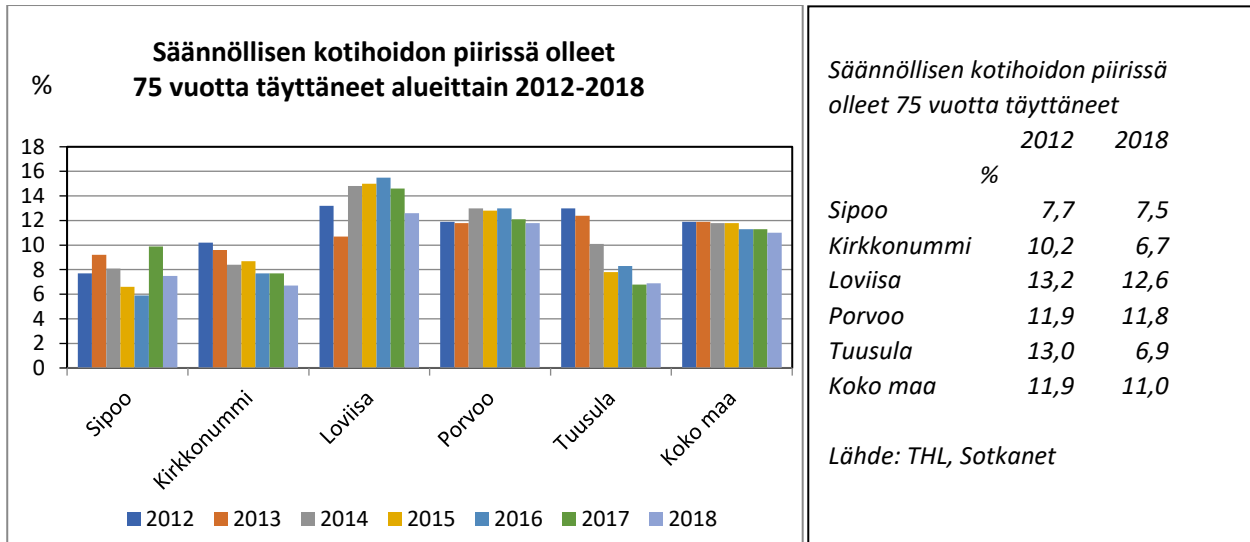
Lääkkeiden erikoiskorvausoikeus kuvaa pitkäaikaissairastavuutta väestössä. Lääkkeiden erikoiskorvausoikeus voidaan myöntää henkilölle, jolla on vakava ja pitkäaikainen, lääkehoitoa vaativa sairaus. Vuonna 2018 Sipoossa erikoiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä oli 57,4 % vastaav-ikäisistä, koko maassa 61,5 %.

Kuvio 36. Erikoiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutetut 65 vuotta täyttäneet alueittain vuosina 2012–2018

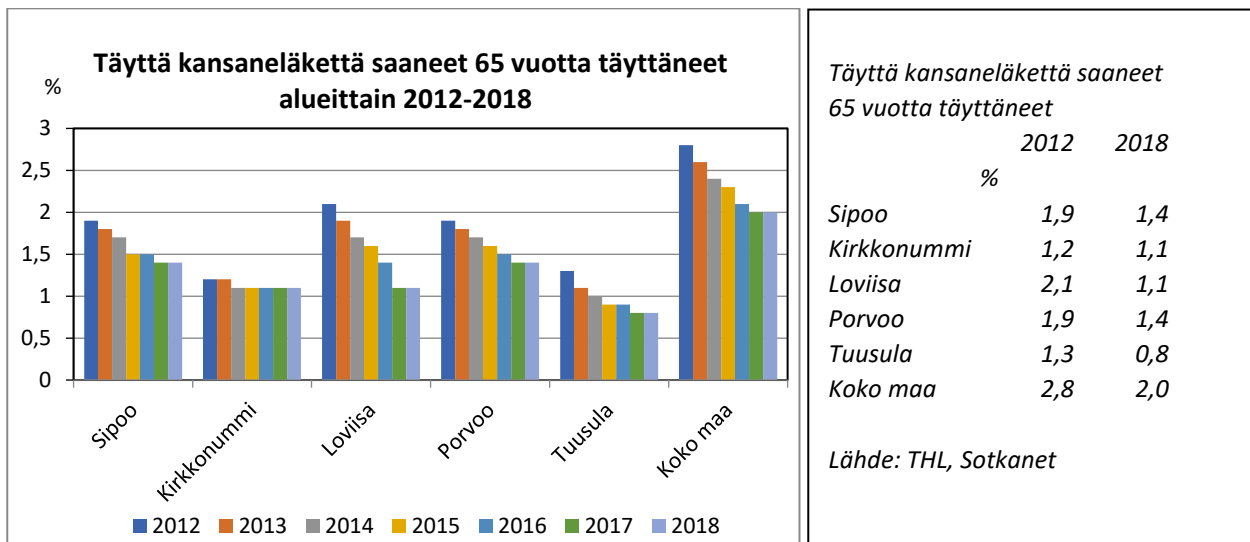
Vuonna 2018 Sipoossa 75 vuotta täyttäneistä 7,5 % oli säännöllisen kotihoidon piirissä, koko maassa osuus oli 11,0 %.

Kuvio 37. Säännöllisen kotihoidon piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet alueittain vuosina 2012–2018

Täyden kansaneläkkeen saaminen kuvaa pienituloisuutta eläkeikäisessä väestössä. Vuonna 2018 Sipoossa 65 vuotta täyttäneistä 1,4 % sai täyttä kansaneläkettä, koko maassa 2,0 %. Osuus on hieman pienentynyt tarkastelujaksolla.

Kuvio 38. Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet alueittain vuosina 2012–2018

4. Kunnan hyvinvointitoimenpiteet

Sipoon strategian 2018–2021 päätavoitteisiin kuuluu, että Sipoossa asuu onnellisia ja hyvinvoivia ihmisiä. Sipoon kunnan luottamushenkilöiden ja työntekijöiden toiminnan tavoitteena on edistää asukkaiden hyvinvointia – asukkaat tuntevat olonsa turvalliseksi ja kokevat saavansa laadukasta palvelua.

Sipoon hyvinvointikertomuksessa 2017–2020 hyvinvointitavoitteet on jaettu neljään ryhmään:

- 1) laadukkaat, asiakaslähtöiset palvelut
- 2) aktiivinen vuorovaikutus
- 3) hyvin toimiva yhdyskuntarakenne ja viihtyisä ympäristö
- 4) elinvoimainen elinkeinoelämä

Jokaiselle tavoitteelle on määritelty omat toimenpiteensä, jotka pohjautuvat pääosin kuntastrategiaan. Osastojen hyvinvointitoimenpiteet 1.1.2018–30.9.2019 välisenä aikana esitellään seuraavissa luvuissa.

4.1. Laadukkaat, asiakaslähtöiset palvelut

Hyvinvointikertomuksen laadukkaat, asiakaslähtöiset palvelut -ryhmään kuuluvat seuraavat suunnitellut toimenpiteet:

- Varmistamme, että kunnan palvelut ovat kustannustehokkaasti tuotettuja, vaikuttavia ja hyvinvointia tukevia, sekä yhdenvertaisesti ja helposti kaikkien asukkaiden ulottuvilla suomeksi ja ruotsiksi.
- Kehitämme palvelujamme aktiivisesti yhdessä asukkaiden ja muiden asiakkaiden kanssa. Huolehdimme asukkaiden asioista yhdessä yli hallintorajojen ja annamme osaamisemme yhteiseen käyttöön.
- Viestimme selkeästi mitä asia tarkoittaa käytännössä asiakkaan näkökulmasta. Käytämme ihmisläheistä kieltä ja ymmärrettäviä sanoja. Kommunikoimme asiakkaiden kanssa erilaisissa kanavissa sen mukaan, kuinka kanavat sopivat kyseiseen tarkoitukseen ja missä kanavissa asiakkaat ovat läsnä ja tavoitettavissa.
- Kohdennamme viestintää asukkaan perhetilanteeseen, kiinnostuksen aiheeseen tai asuinpaikkaan.
- Varmistamme sipoolaisten sosiaali- ja terveyspalvelut riippumatta tuottajasta ja mahdollistamme valinnanmahdollisuudet.
- Yläkouluikäisten keskiarvoa huonommaksi koettu terveydentila on huolestuttava asia. Sosiaali- ja terveyspalvelut suunnittelevat yhteistyössä sivistyspalveluiden kanssa toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi.
- Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.
- Kehitämme toimintaamme asiakaslähtöisemmäksi nopeuttamalla, selkeyttämällä ja automatisoimalla palveluja.

- Tarjoamme asukkaille ja muille asiakkaille mahdollisuuden saada palvelua verkossa ympäri vuorokauden niiden palveluiden osalta, jotka on mahdollista siirtää verkkoon. Tarjoamme myös perinteisiä palveluja tarvelähtöisesti eri toimipisteissä sekä tukea digitaalisten palveluiden käytössä.
- Varmistamme oikean henkilöstömitoituksen ja voimavarojen kohdentamisen suhteessa työn muutokseen ja kunnan kasvuun. Huolehdimme henkilöstön osaamisesta ja hyvinvoinnista toimintoja kehittäessämme.
- Olemme aktiivinen osa seudullista edunvalvontaa ja osallistumme Uudenmaan maakunnan valmisteluun kiinnittäen erityisesti huomiota kunnan ja maakunnan välisiin yhdyspintoihin. Teemme maakuntaan siirtyvän henkilöstön luovutuksen hallitusti ja huolehdimme sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön osaamisesta ja hyvinvoinnista.

Osastojen toteuttamat hyvinvointitoimenpiteet:

- Talous- ja hallintokeskuksen hyvinvointitoimenpiteet

Kunnan johtoryhmän hyvinvointityöpajassa kesäkuussa 2019 valittiin nuorten hyvinvoinnin edistäminen -teema erääksi hyvinvointikärjeksi. Valmisteluja on tehty nuorten hyvinvointikoordinaattorin palkkaamiseksi ja niin kutsutusta Islannin mallista muokatun Sipoon mallin käyttöönottamiseksi.

Esteettömyystyöryhmä on laatinut Esteetön Sipoon 2017–2020 -ohjelman seurantaraportin, jonka vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja kunnan johtoryhmä ovat hyväksyneet keväällä 2019. Seurantaraportti on annettu tiedoksi kunnanhallitukselle.

Esteettömyyskävelyt järjestettiin Nikkilässä ja Söderkullassa syyskuussa 2019.

Kunta on osallistunut Kuntaliiton vetämään Kunta hyvinvoinnin edistäjänä -verkostoprojektiin vuosina 2017–2019.

Kunnassa otetaan käyttöön sähköinen asiakaspalveluportaali, joka mahdollistaa proaktiivisen ja kohdennetun viestinnän tunnistautuneille asukkaille. Kyseessä on asiakaslähtöinen, tietoturvallinen ja tekoälyä hyödyntävä ratkaisu.

Kunnassa on otettu käyttöön kaksi kyselytyökalua, joita voidaan hyödyntää siihen, että kerätään kyselytutkimuksilla tai ns. pika-polleilla tietoa kuntalaisilta tai asukkailta. Yhtenä käyttökohteena voisi olla esimerkiksi nuorten hyvinvointiin liittyvät kyselyt, jotta kunnan toimenpiteitä voitaisiin suunnitella ja kohdistaa asiakkaiden todellisiin tarpeisiin.

- Kehitys- ja kaavoituskeskuksen hyvinvointitoimenpiteet

Kaikissa meneillään olevissa kaavahankkeissa on järjestetty laajempia asukasilloja kuin laki vaatisi, esimerkiksi Nikkilä- ja Söderkulla-illat. Näissä asukkaat ovat päässeet kertomaan kehitystoiveistaan. Samalla on kerätty arvokasta paikallistuntemusta.

Laadinnassa olleissa kaavahankkeissa on yhteistyössä muiden toimialojen ja osastojen kanssa arvioitu väestöennusteen myötä tarpeellista palveluverkostoa ja mahdollistettu kaavoin sen kehittyminen myöhemmin. Kaavoitusohjelma laadittiin vuodelle 2019 ensimmäistä kertaa niin, että kaavakohteet priorisoitiin ja huomioitiin käytössä olevat henkilöstöresurssit.

Yrityskentässä on järjestetty useita tilaisuuksia, joissa on kuunneltu yrittäjien ja yritysten toiveita ja tarpeita kunnan kehittämiseen liittyen.

Myös rakennusliikkeiden kanssa on käyty runsaasti vuoropuhelua tonttimaan kaupallistamisen edellytyksistä.

- Sosiaali- ja terveysosaston hyvinvointitoimenpiteet

Kuntaliiton, vuoden 2018 tilinpäätöksen perusteella, tekemässä Keskisuurten kuntien kustannusvertailussa soten ikävakioidut kustannukset per asukas olivat vertailukuntien alhaisimmat.

Asiakaspalautetta seurataan systemaattisesta Sotetalon kaikissa kerroksissa ja Söderkullan terveys- asemalla sekä suunterveydenhuollossa ja neuvolassa. Keskimäärin 80–90 % asiakkaita on ollut tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.

Palvelutarjontaa on lisätty yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien kanssa ja valinnanvapautta on lisätty ottamalla käyttöön palvelusetelit omaishoidossa ja kehitysvammaisten asumispalveluissa.

Viestinnässä lisätty sosiaalisen median käyttöä, nettisivuja on päivitetty entistä asiakasystävällisimmiksi. Sähköisten lomakkeiden Digitalisointisuunnitelma valmistui.

- Sivistysosaston hyvinvointitoimenpiteet

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut -yksikkö tarjoaa palvelujaan kaksikielisesti ja asiakkaille parhaiten sopivina aikoina. Palvelut ovat laajalti tarjolla sähköisesti ja niiden saatavuutta kehitetään jatkuvasti. Kuntalaisten kuulemiseksi toteutetaan asukaskyselyjä ja asiakaspalautteisiin reagoidaan. Hinnoittelussa pyritään maksuttomuuteen ja edullisuuteen.

Sivistysosasto tekee tiivistä ja säännöllistä yhteistyötä Sosiaali- ja terveysosaston kanssa. Opetus- hallituksen rahoituksella toteutettavassa Perhekoulu – oppivaa kouluyhteisöä kehittämässä -hankkeessa on kokeiltu uusia tapoja tukea perheitä, joiden lapsilla ja nuorilla on haastavaksi koettua käytöstä. Koulutuspalvelut-yksiköissä on tehty hyvinvointikysely kaikille vuosiluokkien 3–9 oppilaille.

Varhaiskasvatuspalvelut-yksikkö on työstänyt ja kehittänyt palveluverkkoaan kuullen sekä asiakkaita, lapsia että henkilöstöään. Palveluverkkoon liittyviä selvityksiä on käsitelty poliittisesti ja työstöä jatketaan. Uusi palveluyksikkö Päiväkotikoulu on aloittanut toimintansa marraskuussa 2019. Palvelun laatua on kehitetty Kehittävä palaute -menetelmän avulla ja painopisteinä ovat tällä hetkellä pedagogisen johtajuuden, aikuisen roolin sekä leikin ja liikunnan kehittäminen. Innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittämiseen Varhaiskasvatuspalvelut-yksikkö on saanut Opetushallitukselta hankerahoitusta. Yksikkö on ottanut käyttöön eVarhaiskasvatusportaalin, jonka kautta asiakkaat voivat

hakea paikkaa varhaiskasvatukseen haluamanaan aikana sekä ilmoittaa lapsensa tarvitseman hoitoajan sähköisesti.

- Tekniikka- ja ympäristöosaston hyvinvointitoimenpiteet

Sipoolaisia varten on luotu Sipoo rakentaa ja kehittää -sivusto (www.sipoorakentaaajakehittaa.fi) parantamaan tiedonkulkua keskeisten rakennushankkeiden sekä kuntalaisten välillä.

Rakennusvalvonnasta lupaa hakeville on rakennettu visuaalinen ja palautteesta kehittyvä *Rakentamisen lupapolku* helpottamaan hakuprosessia ja selkeyttämään rakentamisprojektia – tavoitteena itseohjautuvuuden tukeminen. Lupapiste.fi mahdollistaa rakennusvalvonnan kaikkien lupaprosessien osalta sujuvan, sähköisen asioinnin ensimmäisestä neuvontatilanteesta hankkeen valmistumiseen saakka.

Lupapiste.fi mahdollistaa sähköisen asioinnin joidenkin Ympäristövalvonnan lupa- ja ilmoitusprosessien osalta. Hakijan lisäksi myös muut, kuten mielipiteen, muistutuksen ja lausunnon antaja, asioi sähköisesti kätevästi palvelun kautta itselleen parhaiten sopivana ajankohtana.

Lupapiste.fi mahdollistaa Rakennusvalvonnan osalta sähköisen arkistoinnin ja myös digitoitava paperiarkisto liitetään Lupapisteeseen, jolloin rakennusvalvonnan on mahdollista palvella asiakkaitaan suoraan Lupapisteen Kaupan kautta.

Katu- ja viheralueet -yksikössä on hankittu uusia ohjelmia, mm. Kuntokierre, KeyAqua- sekä KeyLight-ohjelmat. Kuntokierre® toteuttaa investointeja ja toimenpiteitä katuomaisuuden kuntotason tehostamiseksi sekä kustannussäästöjen luomiseksi. Toiminta perustuu katuomaisuuden kunnonhallinnan prosessiin ja tiedostettuun sekä käytännönläheiseen omaisuudenhallintaan. KeyAqua- sekä KeyLight-ohjelmat mahdollistavat hulevesiverkoston ja katuvalojen kunnossapidon hallinnan tarkoilla sijaintitiedoilla.

Katu- ja viheralueet -yksikössä on panostettu uusien ja päivitettyjen karttojen laadintaan, joilla yksikkö voi palvella entistä paremmin kuntalaisia. Kunnan nettisivuilla yksikkö on esittänyt esimerkiksi valokuvien eri leikkipuistot ja -paikat ja karttasovelluksella voi katsoa mikä puisto missäkin sijaitsee. Samalla kerrotaan tarkemmin puistoista ja niiden kunnossapidosta.

4.2. Aktiivinen vuorovaikutus

Hyvinvointikertomuksen aktiivinen vuorovaikutus -ryhmään kuuluvat seuraavat suunnitellut toimenpiteet:

- Mahdollistamme ja tuemme sipoolaista me-henkeä ja yhdessä tekemistä luomalla olosuhteet yhteisöjen vahvistumiselle, uusien asukkaiden kotiutumiselle sekä asukkaiden aktiiviselle ja hyvinvoivalle elämälle.
- Tarjoamme erilaisia osallistumismahdollisuuksia ja mahdollistamme suoravaikuttamisen eri tilanteissa.

- Kerromme suunnitelmista ja ehdotuksista siinä vaiheessa, että niihin on mahdollisuus vaikuttaa ja ottaa kantaa.
- Viestimme asioista mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, ja mahdollistamme palautteen antamisen ja vaikuttamisen.
- Teemme yhteistyötä ja verkostoidumme muiden kuntien ja viranomaisten, yritysten, yhdistyksien ja asiakkaiden kanssa eri tilanteissa kansallisesti ja kansainvälisesti.

Osastojen toteuttamat hyvinvointitoimenpiteet:

- Talous- ja hallintokeskuksen hyvinvointitoimenpiteet

Esteettömyystyöryhmän on valmistellut asiointioppaan henkilöstölle (ohjeita miten henkilöstön tulisi kohdella toimiesteisiä henkilöitä, jotta vuorovaikutus toimisi sujuvasti).

Kunnan verkkopalvelut (asiointipalvelut ja kotisivut) uusitaan EU:n saavutettavuusdirektiivin ja sitä seuraavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti (Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta). Verkkosivun uudistukseen on haettu kuntalaisilta ja käyttäjiltä käyttökokemuksia hankkeen alkuvaiheessa. Nykyisellä verkkosivustolla toteutettiin käyttäjä tutkimus kesällä 2019. Verkkokyselyyn osallistui 671 vastaajaa. Saatu käyttäjäpalaute hyödynnetään uuden verkkopalvelun suunnittelussa.

Sipoon kunta on viestinyt ajantasaisesti suomeksi ja ruotsiksi sekä lehdistön kautta että suoraan kuntalaisille muun muassa kunnan verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa ja uutiskirjeillä. Kuntalaisten kanssa suoraan on kommunikoitu useissa kanavissa. Kuntalaisten kysymyksiin on vastattu muun muassa kasvokkain, asiakaspalvelussa, sipoo.fi:n chatissa, sähköpostin välityksellä ja kunnan sosiaalisen median tileillä. Kunta on kertonut kuntalaisille merkittävistä hankkeista jo suunnitteluvaiheessa tai päätöksen teon lähestyessä, jolloin kuntalaisten on ollut mahdollista vaikuttaa hankkeisiin tai päätöksentekoon niistä. Kunta tarjoaa palveluista ja hankkeista kuntalaisille runsaasti tietoa verkkosivuillaan.

Asiakaskokemuksen mittaaminen on pilotoitu, järjestelmät kilpailutettu ja otettu käyttöön. Toimialoilla on mahdollisuus huomioida asiakkaan antama palaute oman toimintansa kehittämiseen.

Kunta on osallistunut Digikuntakokeilun verkostoon vaikuttajakuntana, KUUMA-ICT-verkostoon ja KUUMA-tietosuojaverkostoon sekä Valtiovarainministeriön työryhmään koskien Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta toimeenpanoon. Kunta on osallistunut myös kansainvälisiin verkostoihin KSF ja SmartCities.

- Kehitys- ja kaavoituskeskuksen hyvinvointitoimenpiteet

Strategisessa suunnitteluyksikössä, Kaavoitusyksikössä, Mittaus- ja kiinteistöyksikössä sekä Elinkeino- yksikössä on ollut kaikessa toiminnassa maankäyttö- ja rakennuslain ja käytäntöjen mukaista moni- kanavaista viestintää ja vuorovaikutusta erilaisine tilaisuuksineen asukkaiden ja asianosaisten kanssa. Prosessi alkaa varhaisessa vaiheessa osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla, jatkuu mahdollistamalla palautteen annon ja vaikuttamisen luonnosvaiheen ja ehdotusvaiheen asukastilaisuuksilla, mielipiteiden keräämisellä ja vastineiden laadinnalla.

Kehitys- ja kaavoituskeskus on verkostoitunut MAL- ja HLJ-yhteistyössä, naapurikuntien KUUMA-verkoston yhteistyössä sekä maankäytön, liikenteen, elinkeinoelämän että maaomaisuuden kehittämisen merkeissä asianomaisissa kokouksissa ja tapahtumissa muiden KUUMA-kuntien kanssa.

Yrittäjiä on tavattu yrityskiertueella, jolloin on päästy keskustelemaan muun muassa yritysten työllisyyskysymyksistä sekä liiketoiminnan kehittämisestä Sipoossa ja laajemminkin.

- Sosiaali- ja terveysosaston hyvinvointitoimenpiteet

Sotessa palveluja on kehitetty yhdessä Itä-Uudenmaan muiden kuntien kanssa. Kehittämisessä on hyödynnetty työpajatyöskentelyä, johon on osallistunut sekä asiakasedustajia kunnista että henkilöstöä laajasti.

Yhdessä muiden itäuusmaalaisten kuntien kanssa on järjestetty useita kuntalaisiltoja esimerkiksi vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetusten hankintaa valmisteltaessa.

Hankinnoissa ja toiminnan suunnittelussa sotessa on hyödynnetty asiakasryhmien kokemuksia ja palautteita. Palvelujen kehittämisessä on kuultu neuvostoja, omaisia, kokemusasiantuntijoita ja esimerkiksi lastensuojelun työntekijät ovat jalkautueet kirjastoihin kuntalaisten pariin helposti tavoitettaviksi. Soten edustajia on osallistunut järjestöjen tilaisuuksiin esittelemään toimintaa ja kuulemaan järjestöjen toiveita.

- Sivistysosaston hyvinvointitoimenpiteet

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut -yksikkö järjestää tapaamisia yhdistyksille ja muille viiteryhmillä sekä osallistuttaa asukasiltoihin. Toimintaa järjestetään yhteistyössä kuntalaisten ja paikallisten yhdistysten kanssa. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut -yksikkö viestii monipuolisesti ja oikea-aikaisesti eri kanavien kautta ja työskentelee jatkuvasti kommunikaation kehittämiseksi sekä kuntalaisten suuntaan, että henkilöstön kesken. Toiminnan perustelut ja päätöksenteon kriteerit ovat julkisia ja helposti löydettävissä. Yksikkö kehittää myös esteettömyyttä ja selkokielisyyttä.

Koulut kehittävät uusia toimintatapoja kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön. Kaikissa kouluissa toimii yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, jossa on myös vanhempien edustajia.

Asukkaiden toiveita ja ajatuksia on kuunneltu asukas- ja vanhempaintilaisuuksissa sekä kyselyjen avulla. Saatua tietoa käytetään toiminnan kehittämisen pohjana. Lisäksi esimerkiksi uusi toimintayksikkö Pikkusydän tulee avaamaan kuntalaisille mahdollisuuksia yhteisölliseen toimintaan päiväkodin toiminta-aikojen ulkopuolella eri järjestöjen ja toimintojen kautta. Sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa työstetään yhteistä Virtuaalinen perhekeskus -alustaa, jonka tarkoituksena on koota yhteen kuntalaisille tarjottavat lasten, nuorten ja perheiden palvelut yli osastorajojen.

- Tekniikka- ja ympäristöosaston hyvinvointitoimenpiteet

Tekniikka- ja ympäristöosaston Kehittäminen ja tuki -yksikkö onnistui ympäristöministeriön organisoimassa Kestävä kaupunki -ohjelman avustushaussa. Ympäristöministeriö myönsi Sipoon kunnalle 21 000 euron suuruisen valtionavustuksen osallistuva budjetointi -pilotin toteuttamista varten.

Avustus tullaan hyödyntämään Sipoon asukkaat huomioivassa osallistuva budjetointi -menetelmän käytössä Nikkilän keskuspuiston suunnittelussa ja toteutuksessa keväällä 2020.

Kehittäminen ja tuki -yksikkö koordinoi rakennushankekokonaisuuksien viestintää. Sipoolaisille halutaan välittää informaatiota katukuvassa näkyvistä rakennushankkeista selkeästi ja ajantasaisesti. Toiminta on käynnistetty vuoden 2018 alusta.

Kunnan tiloja on käytetty Sipoon Messujen, kirpputoritapahtuman ja useamman ison liikuntatilaisuuden järjestämisen apuna.

Osallistuminen on tärkeä osa kunnan toimintaa. Katu - ja viheralueet -yksikkö on toteuttanut osallistuvaa suunnittelua muun muassa Ison Kylätien bussipysäkkialueen suunnittelussa, jossa kuntalaiset saivat osallistua materiaalien, kasvien ja ulkokalusteiden valintaan kunnan nettisivujen kautta.

Katu- ja viheralueet -yksikkö järjestää keväisin talvihoidon ja syksyisin kesähoidon toteutuksesta asiakas-tyytyväisyyskyselyn. Kyselyyn voi osallistua kunnan nettisivuilla. Näin kehitetään palveluja kuntalaisille asiakaspalautteen kautta.

Rakennusvalvonnalta on edustus Kaavoitusyksikön järjestämissä vuorovaikutustilaisuuksissa sekä vuosittain järjestettävillä Omakotimessuilla – tavoitteena matalan kynnyksen viranomaispalvelu.

4.3. Hyvin toimiva yhdyskuntarakenne ja viihtyisä ympäristö

Hyvinvointikertomuksen hyvin toimiva yhdyskuntarakenne ja viihtyisä ympäristö -ryhmään kuuluvat seuraavat suunnitellut toimenpiteet:

- Kunta harrastaa aktiivista maapolitiikkaa kasvun mahdollistamiseksi. Tontteja kaavoitetaan ja myydään siten, että mahdollistetaan monipuolinen asuminen ja yrittäminen.
- Tavoittelemme monipuolista asuntotarjontaa ja strategiakaudella kaavoitamme sekä pientaloja että kerrostaloja.
- Luomme vetovoimaisia keskustoja ja kyliä, jossa kukin asuinalue muodostaa oman profiilinsa.
- Yleiskaava päivitetään strategiakauden aikana. Strategisia alueita kaavoitetaan tehokkaasti. Kehitämme Nikkilä–Talma-kasvuyöhykettä ja Söderkullaa. Kehitämme kyliä yhteistyössä asukkaiden kanssa.
- Edistämme viihtyisää, turvallista ja terveellistä ympäristöä sekä tuotetaan laadukasta yhdyskuntarakennetta suunnitelmallisen työn kautta. Kun rakennetaan kaikille hyvää, toimivaa ympäristöä, kokonaisoptimointia tehtäessä on välttämätöntä ottaa huomioon myös ikäihmisten ja vammaisten erityistarpeet ja heidän oma näkemyksensä asiasta. Aito esteettömyys ja helppokulkaisuus palvelevat kaikkia, myös pienten lasten kanssa liikkuvia.

- Huolehdimme siitä, että kunnan kasvaessa suunnitelmamme, päätöksemme ja toimintamme ovat taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä pohjalla.
- Julkisen liikenteen kehittäminen ja liikenteen sujuvuuden parantaminen ovat keskeisessä roolissa. Kärkihankkeena on henkilöraide liikenteen käynnistäminen Nikkilästä Keravan kautta Helsinkiin.
- Pyrimme parantamaan HSL:n linjoja ja vuoroja, jotta liikkuminen nopeutuu.
- Panostamme sekä keskustojen että kylien ja keskustojen väliseen liikenteeseen.
- Lisäämme pyörä- ja kävelyteitä ja voimme toteuttaa ne mahdollisuuksien mukaan myös kevyempinä ulkoilu- ja virkistysreitteinä keskusten välillä ja kylistä keskuksiin.
- Suunnittelemme ja ylläpidämme viihtyisää ja turvallista lähiympäristöä keskuksissamme.
- Kunnioitamme luontoa ja säilytämme laajoja viheralueita kuntakeskusten tuntumassa. Kunnan metsien hoidossa otamme huomioon monimuotoisuuden lisäämisen.
- Edistämme tietoliikenneyhteyksien kehittymistä koko Sipoossa digitaalisten palvelujen saatavuuden parantamiseksi.

Osastojen toteuttamat hyvinvointitoimenpiteet:

- Talous- ja hallintokeskuksen hyvinvointitoimenpiteet

Ei hyvinvointitoimenpiteitä

- Kehitys- ja kaavoituskeskuksen hyvinvointitoimenpiteet

Kehitys- ja kaavoituskeskus on laatinut tonttipolitiikan linjaukset. Osasto on laatimassa maa- ja asunto-politiittisia linjauksia. Tontteja kaavoitetaan ja myydään siten, että mahdollistetaan monipuolinen asuminen ja yrittäminen, painopiste on vuonna 2019 ollut muun muassa taajamien kerrostalotonttien myynnissä sekä omakotitalotonttien kaavoituksessa ja myynnissä.

Vuonna 2019 on aloitettu useita omakotitalotontteja myöhemmin tarjoavia asemakaava-alueiden asema-kaavoja. Samoin on ohjelmoitu kaavoitusohjelmaan taajamien kerrostalotontteja tarjoavat asemakaava-alueet ja niiden kaavoitus (Söderkulla, Nikkilä, myöhemmin Talma). Nämä mahdollistavat monipuolista asuntotarjontaa ja strategiakaudella monipuolisen kaavoituksen omakotitaloille ja yhtiömuotoisille kerrostaloille.

Vuonna 2019 on aloitettu taajamien alueprofiilien sekä brändäyksen laadintaa, jota jatketaan eri alueiden viitesuunnitelmien ja vaiheittaisten asemakaavojen laadinnassa tarkemmin. Lisäksi yleiskaavoittajan resurssien myötä on edistetty sipoolaiselle identiteetille tärkeitä kylien kehittämistä Pohjois-Paippisten sekä Gumbostrand–Västerskog-alueen osayleiskaavatöitä edistämällä kaavoitusohjelman mukaisesti. Yleiskaavan päivitystä ei ole aloitettu; on järkevää ensin odottaa isojen kyläkaavojen laajojen suunnitteluperiaatteiden tarkentumista sekä muutamaa muuta yleiskaavalle oleellista periaatetta.

Eri kaava-alueilla on tehty yhteistyö HSL:n kanssa joukkoliikenteen mahdollisuuksien tarkastelemiseksi, lisäksi muun muassa Nikkilän ja Söderkullan kevyen liikenteen kehittäminen on valtion niin sanotussa ykköskorissa. Vuonna 2019 on pyritty huolehtimaan osaltaan MAL- ja HLJ-yhteistyössä Keravan ja Nikkilän välisen rataliikenteen (KeNi) MAL-tavoitteiden kirjaamisesta sekä asian edun valvonnasta.

- Sosiaali- ja terveysosaston hyvinvointitoimenpiteet

Kunnan esteettömyysohjelma valmistui pohjaksi esteettömyyden edelleen kehittämiseksi. Terveysmetsätoimintaa on jatkettu osana sosiaali- ja terveystaloudellisia palveluita.

- Sivistysosaston hyvinvointitoimenpiteet

Mielekäs vapaa-aika ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet lisäävät yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden tunnetta. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen toimipisteet ovat kuntalaisten tärkeimpiä vapaa-ajan kohtaamispaikkoja. Monipuolisuus tarkoittaa kaikille ikäryhmille kohdennettuja palveluja koko Sipoon alueella. Virkistysalueet ja luonto edistävät hyvinvointia ja luonto huomioidaan teemana yksikön kaikessa palvelutarjonnassa. Kuntaan muuttavat asukkaat huomioidaan ja paikallisista perinteistä pidetään myös huolta. Kunnan kasvu edellyttää toimenpiteitä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimien osalta jo tämän valtuustokauden aikana. Palvelurakennetta uudistettaessa asetetaan hyvinvointipalvelut kunnan organisaatiossa valtiokuntatasolle.

Koulutuspalvelut-yksiköt ovat kehittämässä toimintamalleja, miten varmistetaan kuntaan muuttavien uusien oppilaiden kouluun kiinnittyminen. Kouluja kannustetaan käyttämään aktiivisesti koulujen lähiympäristöjä oppimisympäristöinä. Syyslukukauden 2019 alusta alkaen on säännöllisesti viety 5., 7. ja 8. vuosiluokan oppilaita tutustumaan Sipoonkorpeen.

Pienistä hajallaan olevista huonokuntoisista yksiköistä pyritään vähitellen siirtymään uusiin toimivimpiin yksiköihin, jolloin laadukkaampi oppimisympäristö, yhtenäisempi pedagogiikka ja yhteisöllisempi johtaminen onnistuvat entistä paremmin. Innovatiiviset ja monipuoliset oppimisympäristöt ja niiden kehittäminen ovat painopisteenämme lähivuotina. Varhaiskasvatuspalvelut on myös ottanut käyttöön kaksi Muksubussia, joilla pieni lapsiryhmä pääsee vuorotellen laajentamaan omaa oppimisympäristöään lähipalveluiden, -toimintojen ja -alueiden piiriin.

- Tekniikka- ja ympäristöosaston hyvinvointitoimenpiteet

Kerava-Nikkilä-radan liikenneinvestointi on laadittujen selvitysten ja neuvottelujen perusteella luottamus- henkilöiden ja virkamiesten toimesta saatu MAL 2019 suunnitelmaan ennen vuotta 2030 toteutettavaksi liikenneinvestoinniksi. KeNi-radan henkilöliikenteen käynnistämällä parannetaan Nikkilän ja Talman julkisen liikenteen yhteyksiä, voidaan lisätä julkisen liikenteen käyttöä ja vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä ja investointihanke on Sipoon elinvoimaisuuden ja kasvun osalta tärkein hanke.

Investointien kokonaisvaltainen hallintaa on edelleen kehitetty. Kymmenen vuoden investointiohjelma, jossa lähtökohtana on yhdyskuntakehitys, kaavatalous, viihtyvyys ja palveluiden kapasiteetin oikea aiotus, on sidottu Tekniikka- ja ympäristöosaston, Kehitys- ja kaavoituskeskuksen ja Sivistysosaston prosesseihin osana niin sanottua 10-prosessia. Toteutukseen menevien investointihankkeiden osalta on lisäksi laadittu niin sanottu ToPi-projekti eli talousarvion investointien investointisalkku. Sipoo on myös siirtynyt sähkön ostossa kokonaan uusituvan energian käyttöön.

Kestävän kehityksen ja hiilineutraalisuuden osalta on toteutettu useita merkittäviä projekteja, joiden avulla Sipoon kunnan energiatehokkuus on parantunut merkittävästi. Toteutetut hankkeet ovat muun muassa kirjasto, Pikku Sydän, Sipoonlahden koulu ja Nikkilän Sydän, joissa kaikissa on toteutettu energialähteeksi maalämpö tai ilmavesilämpöpumppu sekä aurinkovoimala. Uusiutuvan energian osuus on kohteissa noin 70 prosenttia ja kohteen edustavat noin 30 prosenttia Sipoon kunnan rakennuskannasta. Lisäksi Nikkilän kaukolämmön tuotannossa on siirrytty kokonaan uusiutuvaan lämmön tuotantoon, kun Keravalta Sipooseen rakennettu kaukolämpöputki valmistui. Vastaavasti Söderkullassa kaukolämmön osalta vuonna 2021 siirrytään pellettilämpölaitoksen avulla noin 90 prosenttisesti uusiutuvaan energiaan.

Kevyenliikenteen väyliä on valmistunut noin 11 kilometriä. Se on lisännyt turvallista ja viihtyisää liikuttamista. Kuntalaisia palvelemaan ovat valmistuneet linja-autojen tasauspysäkit sekä niiden läheiset liityntäpysäköintialueet.

Isompien rakennushankkeiden suunnitelmat on esitelty vanhus- ja vammaisneuvostoille, joilla on varmistettu, että myös erilaiset esteettömyyteen liittyvät tarpeet tulevat esille ja huomioitua. Lisäksi yhdessä suoritettujen esteettömyyskävelyn tulokset on läpikäyty sekä soveltuvien osien tehty havaitut muutostarpeet, joilla on parannettu helppokulkuisuutta.

Kuntalaisille järjestettiin lokakuussa 2019 avoin Nikkilä-Nikinmäki kevyen liikenteen väylän avajaistilaisuus Martinkyläntien ja Nikkiläntien kiertoliittymän uudella liityntäpysäköintialueella. Samalla juhlistettiin kiertoliittymän ja susipatsaiden valmistumista.

Suomi 100 vuotta arboretum rakentui Jokipuistoon. Juhlavuonna 2017 lapsen synnyttäneet sipoolaiset saivat verkkopalvelun kautta varata uudelle perheenjäsenelleen nimikkopuun rakenteilla olevaan puulajipuistoon. Puut istutettiin arboretumiin kevätkesällä 2018, halutessaan oli mahdollisuus osallistua istutustalkoisiin. Puulajit kyltitettiin ja alueelle sijoitettiin infokartta.

Kunta on antanut luontolahjan 100-vuotiaalle Suomelle perustamalla luonnonsuojelualueen Pilvijärven läntinen metsä. Ympäristövalvonta on yhdessä Kehitys- ja kaavoituskeskuksen kanssa edesauttanut luonnonsuojelualueen toteuttamista.

Söderkullaan on kuntalaisia varten rakennettu kuntoportaat.

Rakennusvalvonta tekee laajasti yhteistyötä vetovoimaisen ja viihtyisän ympäristön toteutumiseksi.

Luvan myöntämisen edellytykset arvioidaan Sipoossa myös esteettömyyden näkökulmasta Ympäristöministeriöltä kiitosta saadulla tavalla.

4.4. Elinvoimainen elinkeinoelämä

Hyvinvointikertomuksen elinvoimainen elinkeinoelämä -ryhmään kuuluvat seuraavat suunnitellut toimenpiteet:

- Mahdollistamme yksityisen palvelutarjonnan kehittymisen ja varaudumme elinkeinoelämän tarpeisiin riittävällä kaavavarannolla.
- Vuokraamme tiloja yrityksille isojen investointitarpeiden välttämiseksi sekä lisäämme asuntotarjontaa eri yritysten työntekijöille.
- Tuemme toiminnallamme paikallisia tuotteita, tuottajia ja maaseutuyrityksiä sekä digikuntana edistämme vahvasti etätyötä.
- Valmistaudumme SOTE- ja maakuntauudistukseen ennakoidulla tulevia muutoksia ja mahdollistamme uusien sosiaali- ja terveysalan toimijoiden tulon Sipooseen kaavoituksen kautta.

Osastojen toteuttamat hyvinvointitoimenpiteet:

- Talous- ja hallintokeskuksen hyvinvointitoimenpiteet

Ei toimenpiteitä

- Kehitys- ja kaavoituskeskuksen hyvinvointitoimenpiteet

Yritystonttimyynti oli vilkkaampaa vuonna 2019 kuin tiedettävästi koskaan aikaisemmin Sipoon historiassa. Tonttimyyntiin ryhdyttiin panostamaan sekä markkinoinnilla että kunnan sisäisen toimivuuden kautta, mikä takasi sijoittuville yrityksille nopeammat vastaukset ongelmakohtissa ja vauhditti myyntiä sitä kautta (yritystiimi).

Yritystonttimyyntiin vilkastumiseen avaintekijänä on toki myös ollut hyvä yritystonttitarjonta. Sipoossa on vuonna 2019 tullut myyntiin tontteja sekä Lahden moottoritien että Porvoon väylän läheisyydestä, ja kumpikin on osoittautunut yrittäjiä kiinnostavaksi alueeksi.

Kuntaan palkattiin yrityskoordinaattori, jonka tehtäviin kuuluu muun muassa yrittäjille suunnatun uutis-kirjeen toimittaminen sekä yhteistyö sipoolaisten yrittäjien sekä alueen oppilaitosten kanssa. Yrityskoordinaattorin kautta on myös mahdollistunut useamman yritystilaisuuden järjestäminen vuodessa. Yritystilaisuuksissa yrittäjät saavat tietoa sekä kunnan toiminnasta että muista yrittäjille ajankohtaisesta aiheesta.

- Sosiaali- ja terveysosaston hyvinvointitoimenpiteet

Yhteistyötä on tehty useamman yksityisen yrityksen kanssa. Etätyötä on suosittu tehtävissä, joissa se on mahdollista.

Sipoon soten edustajia on ollut aktiivisesti mukana Sipilän hallituksen maakuntavalmistelussa. Yhteistyö Itä-Uudenmaan kuntien ja Porvoon sairaalan kesken on tiivistynyt sote-kysymyksissä ja useita yhteishankkeita on vireillä.

- Sivistysosaston hyvinvointitoimenpiteet

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut -yksikkö tavoittelee, että Sivistysosaston toimitiloja käytetään tehokkaasti ja monipuolisesti. Uusia tiloja avatessa yksikkö on aktiivisesti kehittämässä talon hallinnan organisointia uusiksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tilojen käyttöaste on korkea aamusta iltaan myös viikonloppuisin.

Sivistysosasto tekee yhteistyötä sipoolaisten yritysten ja järjestöjen kanssa muun muassa Kulttuuri- ja liikuntakalenterin tapahtumien järjestämisessä.

Varhaiskasvatuspalvelu-yksiköllä on käytössä palveluseteli, jonka avulla yksityiset palveluntuottajat voivat toteuttaa palvelutarjontaa kunnallisen palvelun rinnalla sekä kunnan rajojen sisäpuolella että yli kuntarajojen. Kuntalaiset voivat siis itse valita, minkä palvelun haluavat omalle lapselleen. Henkilöstön toiminta-, kokous- ja koulutustilaisuuksissa yksikkö pyrkii ottamaan huomioon ja valitsemaan kunnan yrittäjiä ja toimipaikkoja omien tarpeiden mukaan.

- Tekniikka- ja ympäristöosaston hyvinvointitoimenpiteet

Villa Bubbis -pienyrittäjätalo Nikkilässä sekä kunnan omistamat As Oy Sipoon Länsipihan liiketilat Söderkullassa on vuokrattu pienyrittäjien käyttöön.

Elinkeinopäällikön johtamaan yritystiimiin osallistuvat Kehitys- ja kaavoituskeskus, Katu- ja viheralueet -yksikkö, Sipoon vesilaitos, Ympäristövalvonta ja Rakennusvalvonta mahdollistaakseen nykyisille ja tuleville sipoolaisille yrityksille ketterää palvelua yhden luukun periaatteella.

Etätyön tekemistä tuetaan.

5. Yhteenveto

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen kuuluu kunnan strategiaan päämäärinä. Tämän päämäärän toteuttamista seurataan ja arvioidaan kerran valtuustokaudessa laadittavassa laajassa hyvinvointikertomuksessa sekä vuosiraporteissa.

Vuoden 2019 hyvinvointiraportti perustuu valtuuston lokakuussa 2018 hyväksymään Sipoon hyvinvointikertomukseen 2017–2020. Vuosiraportissa vertaillaan asukkaiden hyvinvointitilanne neljän samankaltaisen kunnan arvojen sekä koko maan keskiarvojen mukaan.

Hyvinvointi-indikaattorit osoittavat, että on vähemmän hyvinvoinnin riskitekijöitä Sipoossa kuin maassa keskimäärin eikä selvästi huolestuttavia kehityssuuntia ole nähtävissä. Sipoossa on turvallisempaa kuin maassa keskimäärin. Useimmat sipoolaiset kokevat arjen turvalliseksi. Sipoolaiset sairastavat vähemmän kuin maassa keskimäärin.

Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn mukaan nuoremmat oppilaat ovat tyytyväisemmät elämäänsä kuin vanhemmat oppilaat. Sipoossa koulukiusattujen osuus on pienentynyt, mutta yhä useampi koululainen kokee terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi. Tupakkatuotteiden ja sähkösavukkeiden käyttö on vähentynyt. Lukiolaisten keskuudessa alkoholin käyttö on runsaampaa kuin maassa keskimäärin. Ylipainoisten oppilaiden osuus on kasvanut.

Viime vuosien aikana työttömyysaste on laskenut koko maassa. Työllisyys ja toimeentulo ovat Sipoossa paremmalla tasolla kuin maassa keskimäärin. Pitkäaikaista toimeentulotukea saavien osuus on yhden prosentin verran Sipoossa, koko maassa kahden prosentin luokka.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden osuus on kasvanut, työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64-vuotiaiden osuus on pienentynyt sekä Sipoossa että koko maassa.

Sipoossa erikoiskorvattavien lääkkeiden käyttö on 65 vuotta täyttäneiden keskuudessa hieman vähäisempää kuin maassa keskimäärin. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien 75 vuotta täyttäneiden sipoolaisten osuus on pienempi kuin koko maassa. Sipoossa täyttä kansaneläkettä saavien (pienituloisia), 65 vuotta täyttäneiden osuus on myös pienempi kuin koko maassa.

Vuosiraportissa 2019 esitellään kunnan toimintayksiköiden toteuttamat, monenlaiset hyvinvointitoimenpiteet 1.1.2018–30.9.2019 välisenä aikana. Hyvinvointitoimenpiteet pohjautuvat Sipoon hyvinvointikertomuksen 2017–2020 ja kuntastrategian tavoitteisiin ja suunniteltuihin toimenpiteisiin. Tavoitteet ja toimenpiteet on jaettu neljään ryhmään: 1) laadukkaat, asiakaslähtöiset palvelut, 2) aktiivinen vuorovaikutus, 3) hyvin toimiva yhdyskuntarakenne ja viihtyisä ympäristö ja 4) elinvoimainen elinkeinoelämä.

Luodakseen laadukkaat, asiakaslähtöiset palvelut kunnan eri osastot kommunikoivat monella tavalla kuntalaisten kanssa. Merkittäviin vuorovaikutukseen ja osallisuuteen liittyviin hankkeisiin kuuluu meneillään oleva kunnan verkkopalvelujen uudistamishanke.

Maakunta- ja sote-uudistuksen kaaduttua kunta on kehittänyt sosiaali- ja terveyspalveluja yhdessä muiden itäuusmaalaisten kuntien kanssa.

Kunnan vilkkaan muuttoliikkeen takia kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa sekä koulutuspalveluissa on kiinnitetty erityistä huomiota kuntaan muuttavien tarpeisiin. Uusia tapoja tukea perheitä, joiden lapsilla ja nuorilla on haastavaksi koettua käytöstä, on kokeiltu. Varhaiskasvatuspalveluissa on otettu käyttöön eVarhaiskasvatusportaalien, jonka kautta asiakkaat voivat hakea paikkaa varhaiskasvatukseen haluamaan aikana sekä ilmoittaa lapsensa tarvitseman hoitoajan sähköisesti.

Rakennusvalvonnasta lupaa hakeville on rakennettu visuaalinen ja palautteesta kehittyvä *Rakentamisen lupapolku* helpottamaan hakuprosessia ja selkeyttämään rakentamisprojektia.

Asukkaiden osallistuttamista kunnan toimintaan on edistetty, muun muassa Ison Kylätien bussipysäkki-alueen suunnittelussa, jossa kuntalaiset ovat saaneet osallistua materiaalien, kasvien ja ulkokalusteiden valintaan.

Kevyenliikenteen väyliä on valmistunut noin 11 kilometriä. Se on lisännyt turvallista ja viihtyisää liikkumista. Kuntalaisia palvelemaan ovat valmistuneet linja-autojen taseuspysäkit sekä niiden läheiset liityntäpysäköintialueet.

Usean toimintayksikön perustama, yhteinen yritystiimi tarjoaa yrityksille palvelua yhden luukun periaatteella. Kunta on lisännyt yhteistyötään yritysten kanssa yrittäjille suunnatun uutiskirjeen ja yritystilaisuuksien muodossa.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi on tärkeätä, että kunta yhä enenevässä määrin ottaa huomioon hyvinvointitavoitteet talousarvion vuotuisessa laadintaprosessissa.

KUVIOLUETTELO

2. VÄESTÖNKEHITYS

Kuvio 1. Väestöllinen huoltosuhde alueittain vuosina 2012–2018

Kuvio 2. Taloudellinen huoltosuhde alueittain vuosina 2012–2017

3.1. TURVALLISUUS

Kuvio 3. Kysymys: Kuinka paljon seuraavat osa-alueet vahvistavat omaa turvallisuuden tunnettasi tällä hetkellä?

Kuvio 4. Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset/1 000 asukasta alueittain vuosina 2012–2018

Kuvio 5. Omaisuusrikokset/1 000 asukasta alueittain vuosina 2012–2018

Kuvio 6. Eräät liikenne-rikokset/1 000 asukasta alueittain vuosina 2012–2018

3.2. TERVEYS JA TOIMINTAKYKY

Kuvio 7. Ikävakioitu sepelvaltimotaudin esiintyvyys kunnittain vuosina 2012–2018

Kuvio 8. Ikävakioitu sydämen vajaatoiminnan yleisyys kunnittain vuosina 2012–2018

Kuvio 9. Ikävakioitu diabeteksen yleisyys kunnittain vuosina 2012–2018

Kuvio 10. Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärikäynnit/1 000 asukasta alueittain vuosina 2012–2018

3.3. LAPSET JA VARHAISNUORET

Kuvio 11. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, 4. ja 5. luokan oppilaat alueittain vuosina 2017 ja 2019

Kuvio 12. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2017 ja 2019

Kuvio 13. Koulukiusattuina vähintään kerran viikossa olleet 4. ja 5. luokan oppilaat alueittain vuosina 2017 ja 2019

Kuvio 14. Koulukiusattuina vähintään kerran viikossa olleet 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

Kuvio 15. Terveystilansa keskinäiseksi tai huonoksi kokeneet, 4. ja 5. luokkalaiset alueittain vuosina 2017 ja 2019

Kuvio 16. Terveystilansa keskinäiseksi tai huonoksi kokeneet, 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

Kuvio 17. Päivittäin tupakoineet 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

Kuvio 18. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019

- Kuvio 19. Ylipaino, 8. ja 9. luokkalaiset alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019
- Kuvio 20. Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat alueittain vuosina 2012–2018
- Kuvio 21. Kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaat/1 000 alle 18-vuotiaasta alueittain vuosina 2015, 2017 ja 2018
- Kuvio 22. Lastensuojelun avohuollon 0–17-vuotiaat asiakkaat alueittain vuosina 2012–2018

3.4. NUORET JA NUORET AIKUISET

- Kuvio 23. Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2017 ja 2019
- Kuvio 24. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saaneet 16–24-vuotiaat alueittain vuosina 2012–2018
- Kuvio 25. Terveytensä keskinertaiseksi tai huonoksi kokeneet, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019
- Kuvio 26. Päivittäin tupakoineet, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010 ja 2013, 2017 ja 2019
- Kuvio 27. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olleet lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019
- Kuvio 28. Ylipaino, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019
- Kuvio 29. Koulukiusattuina vähintään kerran viikossa olleet, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat alueittain vuosina 2010, 2013, 2017 ja 2019
- Kuvio 30. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18–24-vuotiaat alueittain vuosina 2012–2018

3.5. TYÖIKÄISET

- Kuvio 31. Työttömät Sipoossa joulukuussa vuosina 2012–2018
- Kuvio 32. Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat/1 000 vastaavanikäistä alueittain vuosina 2012–2018
- Kuvio 33. Työkyvyttömyyseläkettä saaneet 25–64-vuotiaat alueittain vuosina 2012–2018
- Kuvio 34. Vaikeasti työllistyvät 15–64-vuotiaat alueittain vuosina 2012–2018 (rakennetyöttömyys)
- Kuvio 35. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet henkilöt alueittain vuosina 2017–2018

3.6. IKÄIHMISET

- Kuvio 36. Erikoiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutetut 65 vuotta täyttäneet alueittain vuosina 2012–2018
- Kuvio 37. Säännöllisen kotihoidon piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet alueittain vuosina 2012–2018
- Kuvio 38. Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet alueittain vuosina 2012–2018